46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 437 Կ. ՊՈԼԻՍ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ՀՈԿՏ. 8 1902 ՈՒՐԲԱԹ 30 ՁԷՄՍԶԻԻԼ ՍԻԷՐ 20 ԻՑԼՈՒԼ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉL-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԷՄՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալլ Ալի մատուռի, 38
Ամբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

منظومهٔ افکار
ارمنجه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانه‌سی : باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅՃԱՊԵՐՊ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դրսաւորհմնի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ
ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ
ԵՒ
ՄԵԼՔԻՍԵԹԵԿ ԱՐՔԵՊՍ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆՑԻ
ՄԻՋԵՒ
ՄԱՆՈՒԿՆ, ԻՄԱՍՏՈՒՆՆ
ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՆ
Գրոյկին առթիւ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ "ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ,,Ի

Ուրախ ենք որ վերջապէս պէտքն ու կարեւորութիւնը զգացած է «Սուրհանդակ» եւ երեկուան թիւին մէջ Մանզումէէն արատապած է, Եղիա Էֆ. Տէմիրճիպաշեանի ՁՕԼԱՑԻ վրայ գրած մէկ յօդուածը։ Այս առթիւ կը փութանք մեր չնորհակալութիւնը յայտնել «Սուրհանդակ»ի որ «Մանզումէ»ի մէջ հրատարակուած յօդուածները արտապելով առիթ կուտայ իր ընթերցողներուն՝ հասկնալու համար թէ, ինչ տեսակ յօդուածներ կը հրատարակուին «Մանզումէ»ի մէջ։

Ասիկայ ազնիւ գործ մէ անչուշտ եւ աւելի ազնիւ պիտի ըլլար սակայն, եթէ «Սուրհանդակ» այն արտատպած յօդուածին տակ չնորհ ըներ ըսել թէ, «Մանզումէ»էն արտատպած է զայն. լրագրական անխուսափելի օրէնք մը որուն պէտք է հպատակի ամէն թերթ, եթէ չուզեր ԲԱՆԱԳՈՂ տիտղոսին արժանանալ։

Մեզի համար խնդիր չէ սակայն, «Մանզումէ»էն առնուած ըլլալը իւրաքմա՞ն, ուրախ կ'ըլլայինք, եթէ «Սուրհանդակ» աւելի յաճախ ընէր այս արատպումները «Մանզումէ»էն եւ ընթերցողներուն օգտաշատ ու լուրջ յօդուածներ հրամցնէր փոխանակ ճոռաբանութիւներ կլլեցնելու։ Ամենէն աւելի կը փափագէինք որ «Սուրհանդակ» արատապէր Բիւկեանցի Տ. Վարդան քահանայ Արսլանեանի յօդուածները ուրկէ ընթերցողները—եթէ երբէք կարդացած չեն «Մանզումէ»ի մէջ—թէ, բարոյական մեծ օգուտներ պիտի քաղէին եւ թէ՝ պիտի տեսնէին որ Կոսանդնեանի խումբ խաղալը այնչափ մնչան տեղ կը բռնէր այն աստուածաբանական յօդուածին մէջ, որ չէր արժէր (Սարհանդակի մկրատի) կախման կէտերու հեղինակ Ց. Դուրգէն էֆ.ի վկայութեանն ու չքմեղացումին դիմել երկու ամիս ետքը. ասոր կ'ըսէր Յիսուս «ուղղը կը կլլէք ու մժղուկը կը քամէք»։

Այս առթիւ մեր բարեւները նաեւ այն ամէն երեւակայական թղթակիցներուն, որոնք բան գործ չունին եւ ամէն օր նամակներ հեռագիրներ կը հասցընեն «Սուրհանդակ»ի, երբ ձախող վիճաբանութեան մը մէջ նեղը մնայ եւ պատասխան չը գտնայ տալու։ Գոնէ այդ փութկոտ նամակագիրներէն մէկն ալ ուրիշ թերթի երթթի չնորհաւորելու, պաչպաչելու, եւ կամ չքմեղացնելու զայն՝ ո՛ւ է առիթով։

ԵՐԵԿՈՅԹՆԵՐՈՒ ՅՈՒՐՔԸ

Երեկոյթներու եղանակը մօտեցաւ։ Ինչպէս Եւրոպայի նոյնպէս ալ մայրաքաղաքիս մէջ երեկոյթները հետզհետէ սովորական պարտականութեան մը կարգ դասուած են, այնպէս որ անուան, ծննդեան, ամուսնութեան եւ դեռ չատ մը երջանիկ պարագայներու տարեդարձի օրեր, մարդ ստիպուած կըլլայ իր բարեկամներուն, մտերիմներուն խնջոյք մը սարքել, բազմածախս պատրաստութիւններ տեսնել, ու վերջապէս գեղեցիկ ժամանցի մը համար ամէն կարելի բաները ի գործ դնել։

Երեկոյթը ինքնին գեղեցկագիտական ճաշակի մը գաղափարը կը ներշնչէ ամէն անոնց որոնք ընտանեկան շրջանակին մէջ կուզեն վայելել սիրուն և չնորհալի հաճոյքներ, ընդմիջուած տաք վիճաբանութիւններու և զուարթացնող պարերու յաջողական շարքով, որոնք արդարեւ մեր տուներուն մէջ սարքուած ամենէն անմեղ և օգտակար զուարճութիւնները կը համարուին։

Եւ իրաւի ինչ սիրուն երեւոյթ մըն է ընտանեկան յարկերու մէջ համախմբուած տեսնել ազգականներու և բարեկամներու ընտիր խումբ մը, բաղկացած տիրուհիներէ, տիկիններէ, օրիորդներէ, երիտասարդներէ, որոնց ամէնուն դէմքին վրայ ժպիտ մը կ'արտատայլի, և որոնց ամէնուն շրթներէն կը կաթկթին գուրգուրանքի և սիրոյ, համակրանքի և գոհունակութեան արտայայտութիւններ։

Թիչ մը եւս, և ահա երեկոյթներու եղանակը պիտի սկսի, բայց այդ երեկոյթները։ որ գժբաղդաբար չատ սխալ հասկցուած են, չսկսած կուզենք մատնանիշ ընել ինչ ինչ կէտեր, ընտանեկան յարկին սրբութիւնը, մաքրութիւնը եղծանող, որոնք առհասարեակ մուտ կը գտնեն ամէն տեղ երբ այս տեսակ ժամանցներ տեղի կունենան, ըլլայ տուներու, ըլլայ զբօսավայրերու մէջ, մանաւանդ օդափոխութեան յատուկ գիւղերը։

Ամէն եւրոպական բարքեր կ'առնենք կ'իւրացնենք, ատոր մէջ բացարձակօրէն կրնանք յաջողիլ, սակայն չեմ գիտեր ինչո՞ւ նոյնութեամբ չենք ուզեր հետեւիլ անոնց, ու այնքան գռեհիկ բաներ մը կը ներմուծենք անոնց մէջ որ ցաւագինօրէն ծիծաղելի ըլլալէ զատ, անբարոյականութեան կը յանգին վերջապէս։

Ընտանեկան յարկի մը ինչ ըլլալը տակաւին չմտընելիս է որ կը մղէ մեզի տեսակ տեսակ ափեղցփեղութիւններու, ուշխարհիկ կեանքի մէջ բոլորովին անպատշաճ իրականութիւններու, որոնք տարակոյս չկայ թէ եթէ հիմակուընէ չը դարմանուին, ախտի մը պէս պիտի բոյն դնեն մեր ոսկորներուն մէջ ու պիտի առնեն տանին ինչ որ հիմը կը կազմէր մեր ընտանեկան յարկին, պիտի առնեն տանին, այսինքն, պոռխը, որ անձի մը համար, ամէն կարելի բաները ի գործ դնել։

Երեկոյթը ինքնին գեղեցկագիտական ճաշակի մը գաղափարը կը ներշնչէ ամէն անոնց որոնք ընտանեկան շրջանակին մէջ կուզեն վայելել սիրուն և չնորհալի հաճոյքներ, ընդմիջուած տաք վիճաբանութիւններու և զուարթացնող պարերու յաջողական շարքով, որոնք արդարեւ մեր տուներուն մէջ սարքուած ամենէն անմեղ և օգտակար զուարճութիւնները կը համարուին։

Եւ իրաւի ինչ սիրուն երեւոյթ մըն է ընտանեկան յարկերու մէջ համախմբուած տեսնել ազգականներու և բարեկամներու ընտիր խումբ մը, բաղկացած տիրուհիներէ, տիկիններէ, օրիորդներէ, երիտասարդներէ, որոնց ամէնուն դէմքին վրայ ժպիտ մը կ'արտատայլի, և որոնց ամէնուն շրթներէն կը կաթկթին գուրգուրանքի և սիրոյ, համակրանքի և գոհունակութեան արտայայտութիւններ։

Թիչ մը եւս, և ահա երեկոյթներու եղանակը պիտի սկսի, բայց այդ երեկոյթները։ որ գժբաղդաբար չատ սխալ հասկցուած են, չսկսած կուզենք մատնանիշ ընել ինչ ինչ կէտեր, ընտանեկան յարկին սրբութիւնը, մաքրութիւնը եղծանող, որոնք առհասարեակ մուտ կը գտնեն ամէն տեղ երբ այս տեսակ ժամանցներ տեղի կունենան, ըլլայ տուներու, ըլլայ զբօսավայրերու մէջ, մանաւանդ օդափոխութեան յատուկ գիւղերը։

Ամէն եւրոպական բարքեր կ'առնենք կ'իւրացնենք, ատոր մէջ բացարձակօրէն կրնանք յաջողիլ, սակայն չեմ գիտեր ինչո՞ւ նոյնութեամբ չենք ուզեր հետեւիլ անոնց, ու այնքան գռեհիկ բաներ մը կը ներմուծենք անոնց մէջ որ ցաւագինօրէն ծիծաղելի ըլլալէ զատ, անբարոյականութեան կը յանգին վերջապէս։

Ընտանեկան յարկի մը ինչ ըլլալը տակաւին չմտընելիս է որ կը մղէ մեզի տեսակ տեսակ ափեղցփեղութիւններու, ուշխարհիկ կեանքի մէջ բոլորովին անպատշաճ իրականութիւններու, որոնք տարակոյս չկայ թէ եթէ հիմակուընէ չը դարմանուին, ախտի մը պէս պիտի բոյն դնեն մեր ոսկորներուն մէջ ու պիտի առնեն տանին ինչ որ հիմը կը կազմէր մեր ընտանեկան յարկին, պիտի առնեն տանին, այսինքն, պոռխը, որ անձի մը համար, ամենէն աւելի անգին դրամագլուխն է և արժանիքը։

Քանիներ կուզէք որ թուեմ ձեզի ընտանիքներու մէջ, որոնք ինքզինքնին հերոսականացուցած, կը կարծեն երբէք պատշաճութեան սահմաններէ դուրս ելած չըլլալ, անա՛նկ գարշելի և զզուելի արարքներու տեղի տալով երեկոյթներու։ Նա՛ մանաւանդ զբօսավայրերու մէջ տրուած երեկոյթներու մէջ, նոյն իսկ օտարներու ներկայութեան։ որ որքան անպատուաբեր է իրենց, նոյնքան և ցաւալի պարագայ մը կը ներկայացնէ իրենց ունեցած դաստիարակութեան։

Շիտակը զարմացանք երբ իմացանք թէ չնորհքով կարծուած ընտանիքներ հազարամէկ խայտառակութիւններ երեր են զբօսավայրի մը մէջ, երեկոյթ մը սարքած պահերուն։ մինչ գիւղին ամբողջ ժողովուրդը ներկայ հանդիսատեսը եղեր է այդ բոլոր զզուելիութիւններուն։ Ես չեմ կրնար ըմբռնել թէ այդքան խուճ բազմութեան մը մէջ աղջիկ մը ինչպէ՞ս կրնայ երիտասարդի մը հետ անպատկառօրէն սիրաբանել, լղրմուկ ձեւերով, անվայել շարժումներով, մինչ անոր ծնողքը բոլորովին անտարբեր իր տեսքը կը նայի ու կը հիանայ իր զաւկին այս հեղինակութիւններուն հանդէպ, կին մը որ տափանքի խաղալիկ կ'ըլլայ սըոր ու նրուոր ձեռքին մէջ, մինչ իր ամուսինը կը սքանչանայ իր կնոջ այդքան հրապոյրներուն և չնորհներուն (.) վրայ։

Երեկոյթէ աւելի տարբեր, ստորին անուն մը տալ պէտք է ատոր, և մըտածել թէ մեր հայ-ոյժին կը պատկանին այս երեկոյթը սարքողները, հանրային պարէշներէ դուրս չատ մը ուրիշ տեղեր կան այդ խայտառակութիւնները ծածկող, ինձի պէս չատ մը մարդիկներ պիտի փափաքին որ գէթ հանրութեան աչքին առջեւէն հեռու գործուին անոնք, որովհետեւ այդ իրականութիւնները իրենց բոլոր մերկութեանը մէջ, մեր բարքերուն ամենէն տխուր կողմերը կը յայտնեն, և պատիւ չեն բերեր երբէք մեր համայնքին. թո՛ղ այն ցուրտ տպաւորութիւնը որ կունենայ մարդ բոլոր ատոնք աչքին առջեւ տեսնելով։

Եթէ ասիկա է երեկոյթներու նչանակութիւնը, պակաս ըլլայ թող մեր ընտանեկան յարկերէն, սակայն և այնպէս ես երբէք չեմ կարծեր որ եւրոպական առհասարակ ամէն դասակարգի երեկոյթներուն մէջ, պատշաճութեան դէմ նմանօրինակ պատկերներ երեւին, ընդհակառակը, պարկեշտութեան և քաղաքավարութեան սահմանները չափազանցօրէն կը յարգուին և ո՛չ մէկը կրնայ յանդգնիլ, համարձակութիւնը ունենալ իր անբարոյականութեան գոհացում տալու համար գռեհիկ միջոցներու դիմելու։

Պարը որ այնքան զբօսանքցուցիչ և օգտակար հաճոյք մըն է, կը դարձրի իր բուն նպատակէն, ու այսպէսով կ'ըլլայ միջոց մը, խել մը անպատուաբեր գործեր կ'ստեղծէին։ Իրենց այցելութիւնները երթալով յարաձուն հանդամանք մը կ'առնէին։ Տկն. Եւգինէ այս յարաբերութիւններուն չեչտուելէն դժգոհ չէր թուեր։ Ո՛չ ապաքէն կենցաղագէտ բարերարի մը հանդպած էր որ իր զաւկին—Լեւոնին—ապագան բարեւաւելու մտածումին հետ զիրենք ալ առնել կացութենէ մը փրկելը ունէր իբր նպատակ։

Բայց իրողութիւնը ան էր որ, այս «օր տեսած» կինը նիւթական կեանքի անկումին համակերպելու դժնդակ գաղափարին չէր կրցած վարժուիլ։ Ամէն անգամ որ ուզեր ու հակակրելի կիներ կը տեսնէր որոնք ապրելու համար դիւրութիւններով ու յաւագոյն պայմաններով նպաստաւորուած, խրխնջանած կ'անցնէին աչքին առջեւէն, սրտի տեղումում մը կ'ունենար, նախանձով ու ատելութեամբ կը դառնար և իրրեւ «էրած սրտի չոր մխիթարանք»՝ իր գեղեցկութիւնը, իր հրապոյրները կը բաղդատէր անոնց ճղճիմ ֆիզիքականին հետ։ Բայց այս առաւելութիւնները զորս ունէր, և որոնք այսպէս, չուքին մէջ օր մը պիտի անհետանային, անբաւական կը գտնէր վերջապէս և յաղթանակելու անկարող՝ բաղդատմամբ այն փայլուն դիրքերուն ուր կը գըտնուէին իր ճանչցած չատ մը էգ արարածները, ո՛րչափ ալ ընութեան ձրի շնորհներովը օժտուած չըլլային անոնք։

Կիներ կան որոնք կոյր նախանձին, վրէժխնդրութեան մտածումին կը զոհուին կուրօրէն, կամ հետաքրքրութիւն մը, քմահաճոյք մը գոհացնելու մարմէն տառապած՝ կիներ։ Բայց կան ուրիշներ ալ որոնք արուին չդայլ (թէև յաճախ կեղծ) վեհանձնութեան զգացումներու առջեւ կը փորձուին տեղի տալ... հաւանումով մը՝ զոր փառատենչիկ ու հպարտ կիներու մէջ կը պատրաստեն մանաւանդ՝ նախընտրութեան եռանդը և դէպի անծանօթին, նորին հրապոյրը՝ թաքուն ներքսդում մը...։

Ու տկն. Եւգինէ այս վերջիններէն էր։

Եկեղեցի պէտք է մտնել «Զարխափան»ի պատերին առջեւը, տեսնելու համար ուխտաւորներու ջերմեռանդութեան կենդանի պատկերը, բարեպաշտիկ զգացումին նիւթականացումը, ժողովուրդի հոգեբանական երեւոյթը՝ իր պաշտած կրօնքին վերաբերութիւնով։

Առաւօտ և երեկոյ իրենց աղօթքով խնդրանքը չեն դադրիր ընել «Աստուածամօր», որ մայրական գուրգուրալից ժպտով մը կ'ընդունի ամէն ինչ որ բերուի իրեն։ Աղօթողներու, ուխտաւորներու. միակ յոյսն է Ան, որուն կը փարին իրենց հոգիի ամենէն խորունկ եռանդովը։

Հապա գիւղերները. խումբ կազմած ուխտաւորի ուրիշ առողջ մասն ալ աղօթքի պէտքէն մղուած, կը չարունակէ օրուան երգեցողութիւնները. «Տէր ողորմեա» «Առաւօտ լուսոյ» և «Այսօր անճառ»ի հոգեպարար չարականները կը լսուին միաբերան ու orchestre մը կատարեալ ներդաշնակութիւնովը իրենց գօսացած «լուս աղբարներուն» համար աղօթողներ են կարծես ատոնք ամենքն ալ։

Ու կարելի չէ չ'զգածուիլ, բան մը չ'զգալ ներդ, որ զբեղ չ'սաւառնեցնէ հոգեկան բարձր մտածութիւններու մէջ։

Աղօթքէ ետքը ու անկէ ալ առաջ Վեհարան դիմող դիմողի, տեսնելու համար «Հայր Սրբազանը» տալու ասոր նուէրներ, ընծայագին, դարպաս և իրենց ուխտին առհաւատչեան։ Վանահայր Տ. Եղիշէ Սրբազան, տնուչիկ ու քաղցրիկ հօր մը աղու հայեւածքովը ամէնքն ալ կ'ընդունի սիրով, հայրաբար և իւրաքանչիւր նուէրին ընկալագրին հետ իր օրհնեցքը «Տէրը ընդունելի ընէ» զանց չ'ըներ ոչ ոքին։ Ու գլուխը հակ ձեռքի տեսրին՝ լեցնել կը ջանայ զայն արդիւնաւորելու համար վանքին պէտքին, որ այս «Խաչ»ով գրեթէ կը կազմուի ամէն տարի։

Այս ամէնը՝ եկեղեցիին չրջափակին, անոր մթնոլորտին տակ է որ կ'անցնի։

* *

Դուրսը՝ գիւղին մէջ, դարձեալ ուխտաւորն է որ, իր աղօթքէն մխիթարուած, կուգայ քիչ մը ալ խնդալ քանչրէկ խնդացողներու հետ։ Ու այս տեսարանն ալ՝ իր տեսակին մէջ՝ ոչ նուազ հետաքրքրական է, արեւելեան երաժշտութեան թափփուքը խառնուած լանիէնաչին, մերթ տխուր ու երբեմն ալ զուարթ ոգեւորութիւն մը կը բերէ ճենդերու, բազասան տաճարի երկրպագուներու լեգէոնին. ու լափիւրինթոսական այս խառնակութիւնը՝ գիւղը մանաւանդ՝ տեսակ մը ընտանի բան մը ունի իր մէջը։

Վանքի դրսի հրապարակն զատ, ժողովուրդը իր ժամանցին վայրը ընտրած է նաեւ Վանքին այգին, որ իր օդասուն ու սիրուն տեսքովը յարմար է մանաւանդ իր խաղողովը։ Հոն ալ երգերը պակաս չեն. այգիին մէջ, փախթներու վրայ տարուծուն, կը ճնկին օղին և խաղողին ալ զուարթանալով կը զուարճանան։ Վանական լուրջ ու ծանր հանդարտութիւնը ամենէն աւելի հոս է որ նկատելի է։

Ամաններու այս մեծ խմբումին մէջ, հոս ու հոն, նշանակութեան արժանի է անկարգ բան մը տեղի չունենալը։

Ու այսպէս կ'անցնի ուրբաթն ու չաբաթը։

* *

Կիրակի է. արարողութիւններէ ետքը դպիրները կը հաւաքուին Վեհարան, Ուրկէ Դուրեան սրբազան չքեղ հանդէսով, կ'առաջնորդուի եկեղեցի պատարագի համար ու քիչ ետքը կը սկսի քարոզը «Եկ զկնի իմ» ընթաքնով։ Ինչքան յարմար նիւթ օրուան տօնին համար, իր պերճախօս լեզուովը բանաստեղծութիւնով կ'օժտէ քարոզն ալ պարզ, յատակ, առուակի մը ջուրին պէս վճիտ։ Տիրոջը հետեւելու, Անոր ձայնին անսալու ո՞րքան անուշ հրաւէր մըն էր ան որ Աւետարանի օրինակներով աւելի կենդանութիւն մը սատացաւ։ «Տիրոյ հրաւէրն կը կարծենք պատասխանած ըլլալ, ըսաւ, երբ առիթ կ'ունենանք ներկայ գտնուելու իր անունով կանայի մը հարսնիքի խրախճանութիւններուն, կամ Գալիլէական ծովու ափունքներուն մօտ կանչուած՝ հաղորդակից կ'ըլլանք հրաւալի ձկնորսութեանց հաճոյքին, կամ անապատի ամայութիւններուն գիրկը բազմացող հացերու առատութեան հանդիսատես կ'ուզենք ըլլալ։ Գոն կ'ըլլանք նաեւ, եթէ քրիստոսանէ պապակը յաղթեցնող կենդանի ջուրին կը կանչուինք իրմէ։ Հոն, ուր վայելք մը կայ կամ օգտանպիր գոհացում մը, պատրաստենք Յիսուսի անունով զայն ձեռք բերելու։ Բայց երբ քրիստոնէական առաքինութեանց կոչումը՝ զոհողութեան պահանջումներու հրաւէրը կը սկսի, այլ ևս չենք արիանար Տիրոջ հետեւելու, մինչ չեւ ուր որ պիտի ուզէր նա առաջնորդել մեզի։ Երբ ցնծուն սեղաններու վրայ իր անունովը կ'ուտենք ու կը զուարթանք, չենք ախորժիր լսել իր ձայնը — «Եկ զկնի իմ» — վասն զի լաւ գիտենք թէ այդ հրաւէրը պիտի տանի զմեզ տեղ մը, ուր հացի սովէն կը լլկուին հիւանդ աղքատներ։ Յիսուսի հրաւէրը բացարձակ է, ու Քրիստոնեան պարտաւոր է հետեւիլ անոր ձայնին, վստահ ըլլալով որ նախախնամի, խաչի ու մահուան մէջէն յաւիտենական փառքերու յաղթութիւնը ձեռք բերողին առաջնորդութիւնը ճշմարիտ է և անմոլար»։

Եւ այս ամէնը այնքան սրտայոյզ չեչտերով, որ արցունքներ խլեց ամէնուն աչքերէն։

Յետ աւարտման Ս. Պատարագի թափորը կազմուեցաւ ու «որ զչնորհս»ով վանահայր Պատարագիչ Սրբազանը կրկին առաջնորդուեցաւ Վեհարան, ուրկէ մաղթանքներ ըրաւ Օգոստ. Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց։

Երեկոյին ալ նոյնպէս տեղի ունեցաւ «Խաչ Վերաց»ի հանդէսը նոյնքան փառաւոր որքան առաւօտեանը։

* *

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԳ.

Մայիսի երկրորդ կիսուն, Կիւլէրեանները վերջապէս Սարեար գացեր էին, հաստատուիլ, ամրան եղանակը անցուցնելու համար։ Անչուք գեղջկական տեսքով տուն մըն էր վարձածնին զառիվերի մը կուչին վրայ, որ կարելի եղածին չափ «ծով» կը տեսնէր ու սիրուն պարտէզով մըն ալ շրջանակուած էր։

Պոլսոյ ծանօթ թաղերը, արդէն, այդ միջոցներուն, կ'սկսին հետզհետէ ամայանալ։ Հայ-ոյժին խօսքը աւելորդ է ընել, քանի որ անոնց չափուած ձեւուած «ապրելակերպ»ը յայտնի է քիչ չատ, իրենց գիւղագնացութեան պայմանադրական ձեւին հետ։ Ընդհանրապէս իրենց յատուկ ամարանոցները ունին անոնք Վոսփորի գիւղերը և կամ Կղզիները. չունեցողներն ալ պանդոկները կ'երթան բնակիլ։

Իսկ միջին դասակարգին համար աւելի մատչելի աղեր կը նկատուին Պէյքոզ, Սարեար, Գատրգիւղ, Եաքոքը են։

Կիւլէրեաններուն մեկնելէն ի վեր, տկն. Եւգինէ մտածկոտ էր։ Զանձրոյթը, հիմայ, աւելի զգալի կ'ըլլար։ Իրենց կրած յուզումները, տնձկութիւնները մոռնալու և կազդուրուելու համար մթթէ իրենք ալ պէտք չունէին օդափոխութեան... ու երանի կուտար իր դրացուհիին բարեկեցիկ վիճակին։ Բայց իր հոգեկան կացութիւնը զգալի տաղնապ մը կրեց երբ յաջորդ չաբթուն Մարգար էֆ. Լեւոնը հեռը առած Մեծ Կղզի իր ամարանոցը փոխադրուեցաւ։

Ո՛րչափ որ ալ պաշտպան բարերարը մեծ հոգածութիւն ցոյց կուտար իրենց նկատմամբ, հիմայ ամրան այս գեղեցիկ եղանակին կէտիկ Բաչայի պէս տեղ մը բանտուած մնալը կը չարչարէր փառասէր կինը, որ ժամ առաջ այդ լճացած կեանքը թօթափելու մտածումը կ'ունենար, երբ կը տեսնէր թէ թաղէն՝ արդէն ուրիշ ընտանիքներ ալ իրենց նիւթական կարողութեան համեմատ մէյ մէկ տեղ ընտրեր գացեր էին։

(Շարունակելի)

Երկուշաբթի առաւօտ մեծ ոգեւորութիւն կայ խաակալ երթալու համար որ Արմաչէն հազիւ մէկ ժամու հեռաւորութիւնով գիւղ մըն է։ Վանքի միաբաններէն Հ. Արսէն Եղիկեան, որ հոգին է այդ գիւղին, առաւօտուն կանուխ մեկնած է արդէն քարոզելու հոն դիմող հիւր — ուխտաւորներուն, որոնք երեկոյին ջաղացքի ճամբով— վանքապատկան — կը դառնան Արմաչ։

Երեքշաբթի ու Չորեքշաբթի ալ խումբ խումբ կ'ինկնեն Իզմիր ուխտաւորները։

* * *

Պէտք է ըսենք թէ Ոստիկանութեան ձեռք առած միջոցներուն շնորհիւ, Իզմիտէն-Արմաչ ուղեւորութիւնը կատարելապէս ապահով անցաւ։

Այս առթիւ շնորհակալութեան արժանի են Խնամակալութեան ձեռք առած միջոցները, միաբանութեան ու հիւրընկալ Տ. Կարիւն վարդապետի գործած աշակցութիւնը ուխտաւորներու հանգիստին տեսակէտով։

Սակայն, պէտք է աւելցնել որ տարուած ու տրուած այս բոլոր ջանքերը անցեալ տարուան չափ չարդիւնաւորուեցան. ընդհանուր հասոյթը 550/600 ոսկին չանցնիր։

Կարելի չէ՞ արդեօք որ Խնամակալութիւնը՝ կամ բարեսէր անձ մը հաճի Վանքին միաբանութեան շէնքը նորոգել կամ բոլորովին նորը շինել տալ։ Եթէ չեմ սխալիր բարեպաշտուհի Տիկին մը այդ գործին լրումը յանձն առնելու խոստումն ըրած էր, բայց ձայն մը չելաւ. պզտիկ յիշողութեան մը տեղ չկրնար արդեօք ծառայել ներկայս։

ՕՄԷՆ

Արմաչ 16/29 Սեպտ. 1902

ԱՆԿԵՂԾ ԽՕՍՔԵՐ

ԳՈՒՐԻՍԻ ՓԱՑԼ

Ամէն անգամ որ կը խորհիմ սա մեր աղջիկներուն յառաջդիմութեան ու զարգացումի խնդիրին վրայ, ճշմարիտ ցաւ մըն է որ կը պարուրէ սիրտս, ցաւ որ կը մեծնայ, կը լայնայ, համզու

չեչող այն իրողութիւններով որոնց ականատես կ'ըլլամ քովս, շուրջս, ամէն տեղ ու ամէն անգամ։

Կրթութիւնը որ իբր թէ կուտացուի հիմա մեր աղջիկներուն, հաւասար է ա՛յնքա՝ անոնց գեղեցկութեան, թեթեւսոլիկութեան ճամբայ մը բանալուն ու անոնց այդ ճամբուն մէջ քալելուն անխարիր, անհոգ, առանց չորս կողմը նայելու, առանց իրենց մասին հրապարակի վրայ խօսուածները լսելու, միշտ արհամարհոտ վերաբերում մը ունենալով իրենց ներսը բոլոր այն հասարակ ժողովուրդին հանդէպ որոնք խաւարածներ, ագէներ են միանգամ իրենց ամենագէտի յանձնապատասխանատուութեանը քովիկը։

Ու այսօր, ամէն աղջիկ որ չրջանաւարտի վկայականը գրպանը կը դնէ — և ինչո՞ւ չի դնէ— կատարեալ փորձանք մը կը դառնայ իր ընտանիքին գլխուն, անոր գործերուն չի հանեցող, անոր վրայ ծիծաղող ու քամահրող միեւնոյն ատեն անային բոլոր տափակ աշխատութիւնները։

Ցաւալի է ասիկա մեր մէջ, բան մը որ երթալով աւելի աճելուն, աւելի տարածուն հանգամանք մըն է որ կը ստանայ։

Ու մտածել թէ վաղը մէկալն օր ընտանիք պիտի կազմեն ասոնք, սա ինքնահաւան խեղճերը, որ անաւարիկ կատարեալ դժբաղդութիւն մըն է որ պիտի դառնան իրենց էրիկներուն գլխուն, միշտ ինքզինքին անարժան, չատ վեր դատելով իրենց ամուսնէն, միշտ անոր արարքները տափակ և չեմ գիտեր տակաւին ինչպէս գանելով։

Եւ կը ճանչնամ ատոնցմէ շատերը, որոնք ազատամիտ, լուսաւորուած երեւնալու՝ տենչով, ամէնէն խենթ, անպատիւ ընթացքով մըն է որ կ'ապրին այսօր՝ միշտ շնորհքով էրկան մը սպասումին մէջ հալ ու մաշ, կը մեղքնամ ես խումբը այս աղջիկներուն, ամէն չրջանաւարտները գրեթէ մեր դպրոցներուն, բացառութիւններ յարգելով, որոնք իրենց ոտքին տակը կ'առնեն ինչ որ վայել է աղջկան մը, —համեստութիւնը ու պատիւ,— միշտ զարգացած երեւնալու սին ու խենթ փափաքով մը, առանց գիտնալու սակայն թէ էրիկ մարդիկ միշտ կը սիրեն, իրենց առնական նախանձի բնական հեռաւանք, կարգուիլ բոլոր այն աղջիկներուն հետ որոնք միշտ համեստութեան չրջանակին մէջ ապրած են ընտանիքին ծոցը, հեռու ամէնուն բերանը ծամոց ըլլալէ։

Սիրեր եմ միշտ ես մեր մայրիկներուն ազնուական ամօթխածութիւնը և իրենց ունեցած հպատակութիւնը իրենց մեծաւորներուն հանդէպ, ինչպէս տակաւին մեր մէջէն կը սիրեն կոչել չատ մայրիկներ։ Ատանկներ են որ չինած են մեր ընտանեկան երջանկութիւնը, ու իրենց տգիտութեան մէջ, գիտցած են ամբողջ զաւակներ կառաւարել, միշտ ընտանիքին պատիւը բարձր բռնելով։

Բայց այսօր ինչ պիտի ըլլան սա մեր արտաքին փայլ ունեցող աղջիկները, չղացնոտ ու capricient մայրեր անկապած, որոնք ուժ ու կորով չի պիտի ունենան ընտանիքի մը մայր ըլլալով, հոն պատահած փոթորիկներու առեն իրենց էրկանը հետ՝ կուրծ տալու առանց, իրենց ձեռքին տատանքովը իսկ իրենց էրիկը ու զաւակները ապրեցնելու։ Մ'ողբ իրենց։

ԼԵՒՈՆ ՇԱԹԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Վիլհէլմ կայսրը պատերազմի պատրաստութեան մասին նորէն հրամանագրեր կը հրատարակէ, որոնք պիտի կարդացուին այս միջոցիս դրօշի տակ գտնուող բոլոր զինուորներուն, և որոնց նկատմամբ տեղեկութիւն պիտի տրուի այս տարի գրուող նոր զինուորներուն։

Որպէս զի ամէն զինուոր, ինչ որ ալ ըլլայ իր մայրենի լեզուն, կարենայ հասկնալ նոր հրամանագիրը, անիկա պիտի թարգմանուի Ֆրանսերէնի, լեհերէնի, տանիմարքերէնի, և ուրիշ լեզուներու։

Նոր հրամանագիրները զինուորներուն ցոյց կուտան իրենց պարտականութիւնները, և զինուորական առանձնայնորհութիւնները, եւ անոնց կը յիշեցնեն թէ ամէն զինուոր կրնայ հասնիլ զինուորական ամէնէն բարձր ատիճաններուն։

Սակայն ասիկա այնչափ հիշդ յայտարարութիւն մը չերեւար, վասն զի, տակաւին օրինակը տեսնուած չէ որ, բրուսիական բանակին մէջ գտնուող զինուոր մը հասած ըլլայ բարձր ատիճանի մը։ Նոյնպէս սպայի ատիճանէն պաշտօնապէս զրկուած են հրեաները, որոնք սակայն կիրթ զինուորներուն մեծամասնութիւնը կը կազմեն գերմանական բանակին մէջ։

Նոյն հրամանագիրներէն մէկը կը պարունակէ սա հատուածը թէ, ան որ կանոնի հակառակ ընթացքով մը վարուի իր ատորդասեակներուն հետ, և անոնց սիրոյ կոտրէ կամ բռնադատէ, ան որ թերացում մը ունենայ իր պաշտօնին մէջ ի վնաս իր ատորդասեակներուն նպաստաւորուելու համար, խիստ պատիժով մը պիտի պատժուի։

ԻՏԱԼԻԱ

Կը կարծուի թէ նոր դժուարութեանց սպառնալիքներ կը դառնան Մ. Մանարտէլլիի չուրջը և թէ Խորհրդարանական կացութիւնը, իր դարձին չատ նպաստաւոր չպիտի ըլլայ իրեն։ Արդարեւ զրոյց կը չրջի թէ Մ. Մանարտէլլի բանակցութիւններ ունեցած է իրեն անհաշտ եղող կուսակցութիւններուն հետ, անոնց մեծամասնութիւնը իր կողմը ունենալու համար, որպէս զի առաջքը առնէ հակառակ կուսակցութիւններու յառաջխաղացութեան, Խորհրդարանին մէջ։ Կացութեան այս յանկարծական փոփոխութիւնը հաստատուեցաւ Մ. Սալիի մէկ բանախօսութեան մէջ, ուր արմատականներու այս պէսը ըսաւ թէ արմատականները հաշտ չպիտի երթան հանրապետականներուն և ընկերվարականներուն հետ. գործնական բարեփոխութիւններ ձեռք ձգելու համար, ինչպէս են զինուորական ծախքերու նուազումը, զոր ընկերվարականները իրենց ծրագրին գլուխը դասած են։

Եթէ այս տրամադրութիւններով նստաչրջան մը տեղի ունենայ, ողբալի արդիւնքներ յառաջ պիտի գան, որովհետեւ Մ. Մանարտէլլի Խորհրդարանը պիտի կարանցնէ իր անկեղծապէս հանրավարական հանգամանքը, որ իրեն մեծ ժողովրդականութիւն մը չահելուն պատճառ եղած էր։ Մ. Մանարտէլլի, Մ. Ձիոլիթթիի հզօր յաջորդը գեղեցիկ գործ մը կատարած է մինչեւ հիմա։ Առանց իրական մեծամասնութեան. ան յաջողած է վարել նախարարութիւն մը որուն գլխաւոր պարտականութիւնը եղած է դարմանել իրերու այն տեսակ տագնապալի կացութիւն մը, որ ստեղծուած էր այն բոլոր պահպանողական նախարարներու կողմէ, որոնք հետզհետէ պաշտօնի գալուս անցած էին։ Մ. Մանարտէլլի պէտք էր չճակատիլ պահպանողականներու մեծամասնութեան հետ, կարելի եղած սահմանին մէջ սիրոյ տիրելով հանրավարականներուն։ Այսպէս արմատականներուն ձեռնտուութեան չը նորհիւ, ան յաջողեցաւ ընել այդ բանը հանրապետականներուն և նոյն իսկ ընկերվարականներուն։ Ասանք գործնական արդիւնքներն են խոհուն քաղաքականութեան մը, որ ծափահարութիւն գտաւ միայն։ Եւ ատոր համար զօրավարներուն Եւրոպա կատարած պաշտօնին, նաև հաճելի չդաներ անգլիական կեղեքումներու, կողոպտումներու և այլն պատմութիւնները զոր կ'ընեն ամբողջ Եւրոպայի։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ
Թարգմանեց ՔԱՍԻՄ
ԿԱՐԴԱԼ ԵՐԲՈՐԴ ԵՐԵՍԸ
ԻՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻՒԵՐԸ
7—120

է որ ուրախալի է տեսնել թէ արմատականներէն ոմանք Բերլինալ կ'երթան տեղեկանալու համար այն գեղեցիկ արամադրութիւններուն որոնցմով մեծարուած է Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը։

ՄՐ. ՌՈՒԶՎԷԼԹ

Հետաքրքրաշարժ անցք մը ունեցաւ նախագահ Ռուզվէլդ իր ճամբորդութեան միջոցին։ Նախագահը 15000 հոգիի ձեռք սեղմած էր Օմաֆ պէտի վիլլայինմէջ, քանի մը ժամուան միջոցին հետեւեալ պարագաներուն տակ, որոնք ճշմարտապէս ամերիկեան դրոշմը ունին։

Նախագահին բնակած ամարանոցը, որ բաւական համեստ վիլլա մըն է, Սակամոր ըլուրին վրայ հաստատուած է, որուն ստորոտը կը փռուի ծովախորշը։ Հոգ է որ Մ. և Տկն. Ռուզվէլդ ու իրենց զաւակները կը հանգչին իրենց կրած յոգնութիւններէն Սպիտակ Տան մէջ։ Սակայն այդ ամարանոցին մէջ ալ ենթակայ են ճոխութենէ ծագող անպատեհութեանց։ Քիչ օրեր առաջ, ներկայ կը գտնուէին եպիսկոպոսական եկեղեցիին մէջ կատարուած հոգեհանգստեան արարողութեան մը, ի յիշատակ հանգուցեալ Մաք Քինլի նախագահին։ Քարոզիչ Հոմէր գոնութիւն յայտնեց, իր ունկընդիրներուն մէջ ունենալուն համար Մ. Նահանգաց առաջին քաղաքացին։ Եւ տոյ քարոզիչը յայտարարեց թէ Մաք Քինլի մեռած էր, իր ամէնէն աւելի օգտակար եղած պահուն։ Սակայն ըսաւ քարոզիչը Մ. Ռուզվէլդի բարեկամները վախ կը յայտնեն թէ անիկա մէկ բանի մէջ սխալի միայն, այն է անտիքաներու նկատմամբ բռնած ընթացքին։ Կ'ըսուի թէ այս դիտողութիւնը հաճելի չթուեցաւ նախագահին։ Այդ միջադէպը մոռնալու համար, նախագահը յաջորդ օրը կատարեց ընդունելութիւն մը։ Նաստոյի ամբողջ գաւառը հրաւիրուած էր Մ. Ռուզվէլդի ձեռքը սեղմելու. արարողութիւնը պիտի սկսէր ժամը երկուքին։ Առաուն կանուխ, ճամբաներուն վրայ կը տեսնուէին ամէն տեսակ կառքեր, հետիոտն գացողներ և զովացուցիչ ըմպելիներ, ամերիկեան դրօշներ ու նախագահին լուսանկարը ծախողներ։

Ժամը երկուքին ատենները, թընդանօթի 21 հարուածներ ծանուցին թէ նախագահը կը սպասէր իր հիւրերուն. իսկոյն ամէն կողմէ ամփոխը սկսաւ յառաջանալ։ Հիւրերէն ամէն ոք կ'երթար նախագահին և իր կնոջ ձեռքերը սեղմելու։ Ձեռքի պարզ թոթուել մը չէր ասիկա, այլ ճշմարիտ սեղմում մը, «չէյքէնտ,» (թոթուել կատարելապէս) ինչպէս կ'ըսեն Ամերիկացիները, որ մատները կը չախչախէ քիչ մը և մինչեւ ուսը կը ցնցէ մարդուն թեւը։ Ներկայացողները, իրենց հետաքրքրութիւնը գոհացնելու համար, ամարանոցին ներքին մասերուն վրայ աչք մը կը պտցնէին, յետոյ նուագախումբերուն քով կը դառնային, ուր գեղաթ մը լիմոնոլոր կը տուէր իրենց։ Գաւաթը բիւրեղէ էր և վրան քանդակուած էր «Բարի Եկաք։» Հանդէսը վերջացաւ ժամը վեցին. նախագահը 15,000 հոգիի ձեռք սեղմած էր։

ՊՈԷՐ ՊԵՏԵՐԸ

Պոէր զօրավարները իրենց ժողովրդականութիւնը կը կորանցնեն Անգլիոյ մէջ. թէև ասիկա մեծ վիշտ մը չի պատճառեր իրենց, սակայն այդ ժողովրդականութիւնը կրնար օր մը օգտակար ըլլալ իրենց։ Անչուշտ կասկած մը չունին Պ. Զէմպրլէնի բարեացակամութեանը վրայ։ Պոէր զօրավարները քիչ մը կը խաբուին վստահելով Եւրոպայի առատաձեռնութեանը։ Իրենց բարեկամներուն բարեացակամութիւնը դժուարին փորձի մը պիտի ենթարկեն և այդ անները, որոնք քասկէն աւելի պռաւու մասին առատաձեռն երբ ժամանակը գայ պիտի չհամարձակին այլ եւս «կէ'ցցեն Պոէրները» գոչել այնքան թախանձանքով։ Երեք զօրավարներու ազդեցութիւնը վտանգի մէջ է։ Իրենց երկրին համար մուրալը ազկ է, բայց մասնաւոր կառախումբերով ճամբորդելը, երեկոյթներու և հացկերոյթներու գնուելը պարագային յարմար բան մը չէ։ Դժուար է որոշ կարծիք մը կազմել պոէր զօրավարներուն ընթացքին նկատմամբ։ Անոնք կ'ընդունին թէ ոչ Անգլիոյ գերակըռութիւնը։ Երեք չաբաթ առաջ «այո՛» կը պատասխանէին. բայց այն ատեն հիմակուընէ աւելի զօրաւոր կերպով կ'ըսէին։ Միւս կողմէ Անգլիոյ ժողովուրդը կասկածով կը հետեւի պոէր զօրավարներուն Եւրոպա կատարած պաշտօնին, նաև հաճելի չդաներ անգլիական կեղեքումներու, կողոպտումներու և այլն պատմութիւնները զոր կ'ընեն ամբողջ Եւրոպայի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱՅԻ ՄԱՀԸ

ԲԱՐԻԶ, 1 հոկտ.— Էմիլ Զոլայի քաղաքային յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի հոկտ. 3ին։ Հարիւրապետ Տրէյֆիւս ու ընտանիքը մասնդիր են ներկայ գտնուիլ։

—Տիկին Զոլա այս իրիկուան միայն պիտի կրնայ տեսնել իր ամուսնոյն մարմինը։

—«Բրթի Ժուրնալ» կ'ըսէ թէ սպասաւորները երբ սենեակ մտան, Զոլա տակաւին ողջ էր։ Բժիշկները գտնելու համար մէկ ժամ անցաւ եւ երբ բժիշկները հասան, Էմիլ Զոլա արդէն մեռած էր։

—Էմիլ Զոլայի յուղարկաւորութիւնը կիրակի պիտի կատարուի։ Միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, որպէս զի ընկերվարական-հանրապետական եւ ազգայնական կուսակցութեանց պատգամաւորներուն միջեւ միջադէպեր չպատահին։

—Տիկին Զոլայի վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Ցաւակցական հազարաւոր հեռագիրներ կ'ուղղուին անոր, աշխարհի ամէն կողմերէն։

—Զոլայի բարեկամները խնդրեցին նախարարապետ Մ. Քոմպէն, որպէս զի ազգային յուղարկաւորութիւն մը կատարուի մեծանուն վիպասանին համար։

—Տրէյֆիւս հարիւրապետը հեռագիր մը ուղղեց Տիկին Զոլայի, իր երախտագիտութիւնը եւ խորին ցաւը յայտնելով։

—Մ. Վալդէք-Ռուսօ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Տիկին Զոլայի։

—Նախարարապետ Մ. Քոմպ, իր մէկ քարտուղարին միջոցաւ, ցաւակցութիւն յայտնել տուաւ Տիկին Զոլայի։

—Էմիլ Զոլայի մարմինը Մոնմարթրի մէջ պիտի թաղուի։

—Ֆրանսայի նախարարաց Խորհուրդը, այսօր, Ելիզէի մէջ գումարուելով, որոշեց Խորհրդարանին վերաբացումը կատարել հոկտ. 14ին։

—Կը ծանուցուի թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը որոշեր է դատաստանի ենթարկել Պորտոյի արքեպիսկոպոսը ուսուցման ազատութեան վրայ հրատարակութեամբ մը զեղծում մը գործած ըլլալուն համար։

ՎԻԵՆՆԱ.— Լանտէրպանքի գլխաւոր արկղակալը եւ դեր-տեսուչը ճամբուեցան։ Հաշուակալութեան եւ հաշուեքննիչ դիւաններուն տեսուչներուն հրաժարականները ընդունուեցան։ Անոնց տեղ նորեր կարգուեցան։

ՍԵՎԱՍՏԱԲՈԼ.— Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին, իրենց զաւակներուն հետ, երեկ հոս հասան եւ գացին «Բլթանտարթ» զբօսանաւը։

ԲԱՐԵԶՈՒՕՍ.— Քրուպինկէր, Ֆուչէ եւ Ժուպէ պոէր հրամանատարները Մ. Նահանգները ուղեւորեցան, ուր հրապարակախօսութիւններ պիտի կատարեն։

ԲԱՐԻԶ.— Այսօր տեղի ունեցաւ նախարարաց Խորհուրդը։ Բոլոր նախարարներն ալ ներկայ էին։ Ելմտական նախարար Մ. Ռուվիէ, ընդունել տուաւ ելմտացոյցի իր ծրագիրը. որ իսկոյն պիտի յանձնուի Երեսփ. Ժողովի դիւանին։ Մ. Ռուվիէ նաեւ ստորագրել տուաւ կարեւոր փոփոխութիւններ ելմտական պաշտօնեաներուն համար։ Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ կրթական նախարար Մ. Շոմիէ կառավարութեան կողմէ ներկայ գտնուի Էմիլ Զոլայի յուղարկաւորութեան։

ԹԷՎԱՀԱԹ

Պու քէրրէ Հալէպ վիլայէթի վալիլիեթէ թային պույուրուլան թթուփ. Մէճիտ էֆ. հազրեթլէրինէ մախտուս Ամէտի տիվանը Հիմայուն խիւլէֆաբնտան իզզ. Մէկմէտ Նէճիպ պէյէ թէրճիմէ ըլուբպէի անտիյէ սընֆը միւթէմայիզի թէվֆիհ պույրուլմուշ տըր։

* *

Զօրում սանճաղը միթէսարրըֆլը-ղընա էրկէրի սանճաղը միթէսարրըֆլըղընտան մինֆիսը։ սատ. Մուսթաֆա Նուրի բաշա հազրեթլէրի թային պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՃԱՆ

Պու քէրրէ Հալէպ վիլայէթի վալիլիեթէ թային պույուրուլան թթուփ. Մէճիտ էֆ. հազրեթլէրինէ մուրասատ Օսմանի նըշանը ալիսի իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՆԻՖՕԼԱ ՆԻՖՕԼԱՑԵՎԻՋ Մեծ Դուքսը ինչպէս գրած էինք երէկ առաւ Պոլիս եկաւ Պուրկազէն «Ժորժի Բոպիէտանօսէց» յատանաւով։

Վեհ. Սուլթանի կողմէ Մեծ Դուքսին բարի գալուստ մաղթեցին Արտաքին Գործոց Նախարար Թէվֆիք փաշա Պեսական Խորհրդի անդամ Թուրխան փաշա, Կայս. Անձն. Սպայակոյտին պետ Շաքիր փաշա, դեսպանական հիւրասենեակ Կալիպ պէյ և Կայս. Թիկնապահ Ասմէտ Ալի փաշա։

Ռուս դեսպանը և պաշտօնէութիւնն ալ «Քիւլքիտ» պանկանաւով մինչեւ Գալատա դիմաւորեցին զայն։

Կէս օրին ռուսական յատանաւը խարսխեց Պէյօլիւ Լիմանի մէջ։

Մեծ Դուքսը սովորական ձեւաւ կերպութիւններով և պատիւներով եկաւ Տօլմա Պահչէի քարափը ուրկէ արքունի կառքերով գնաց Կայս. Պալատ, ուր պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։

Երեկ գիշեր Մեծ Դուքսը Կայս. Պալատին մէջ ճաշեց։

Այսօր ներկայ պիտի գտնուի Սէլամլիքի արարողութեան։

ՔՕԼԵՐԱ Եգիպտոսի մէջ առջի օր 224 դէպք և 319 մահ. սեպտ. 23է 29 3927 դէպք և 3554 մահ, իսկ յուլիս 15էն 29 սեպտ. 35873 դէպք և 29998 մահ։

ՔԱՂԹԷԱՑԻ 12 տղաք Կայս. Լիսէն և Սանայի վարժարանը ձրիաբար պիտի ընդունուին Կայս. հրամանով։

ԼԷՅԼԷԻ ԲԷՂԱՒԻՊ տանն առթիւ, երեկ գիշեր, բոլոր մզկիթները լուսազարդուեցան։

—Նախարարները և պետական բարձրաստիճան պաշտօնեաները, այսօր, Կայս. Պալատ պիտի երթան՝ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

—Կայս. Իրատէով ազատ պիտի արձակուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու բանտերուն մէջ գտնուող և իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտող քանտարկեալները։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՃԷԼալ պէյ ապաքինած է։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ Մուզաֆֆէր փաշա, ո՛րչափ ատեն որ Լիբանանի կառավարիչի պաշտօնը վարէ, վէզիրութեան ատիճանով և իբրեւ քաղաքային պաշտօնատար մը պիտի պաշտօնավարէ. նաև հանդիսական օրերու մէջ վէզիրի համազգեստ պիտի կրէ. իսկ Լիբանանի կառավարչի պաշտօնը աւարտելէն ետքը, զինուորական հանգամանքը վերստանալով միւիրութեան ատիճան պիտի ունենայ՝ Վեհ. Սուլթանին հրամանով։

ՄՈՒՐԱՑԿԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Ներքին գործոց Նախարարութիւնը Ոստիկանական նախարարութեան ուղղութիւնը հրաւիրեց Պոլսոյ մուրացկաններուն վրայ։ Անոնք՝ որոնք մուրացկանութիւնով միայն կ'ապրին, Համազգային Անկեւանոցը պիտի ղրկուին՝ եթէ Պոլսեցի են. իսկ գաւառացիներն ալ իրենց երկիրները։ Ագդու հրամաններ տրուեցաւ այդ մասին ամէն կողմ։

ՔԵԱՂՐՏԻԱՆԷի անոյշ ջուրերը պիտի բերուին նաեւ Բերայի ու Գալատիոյ պէտք եղած տեղերը, ինչպէս նաև երկաթէ փոքր աղբիւրներ պիտի չենուին Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ԳԱՐԱՔԷՕՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ Կայս. Իրատէով բոլորովին պիտի նորոգուի։ Ծովային Նախարարութիւնը իր պատրաստած յատակագիծը և Պավերիայի Նորթէնպէրկ քաղաքին գործարաններէն մէկուն ներկայացուցած ծրագիրը Բ. Դրան մատոյց։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Մատրիտի օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Մկըրտիչ էֆ. Պոլիս եկաւ։

—Այսրնի նահանգին երկրագործական քննիչ Զաքարեան էֆ. Պոլիս եկաւ։

— Երէկ արեւելեան ճեպընթացով Մայրաքաղաքս եկաւ Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկերտան։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ դրամատունը 35,000 ղրշ. պիտի սահմանէ գաւառները գացող երկրագործական քննիչներուն իր ճամբու ծախք։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Ֆրանսական նոր հիւպատոս Մ. Կրէնսարի պաշտօնին հաստատումը խնդրուեցաւ Բ. Դուռնէն։

ՇԵՐԱՄԱՀՈՒՆՏԻ պատրաստութեան և վաճառման մասին պատրաստուած կանոնագրին համաձայն քննիչներ ընտրելու համար հոկտ. 28ին մրցման քննութիւններ պիտի կատարուին։

ԱԻՍՏՐԻՈՑ ֆէսի գործարաններու ընկերութիւնը 100ին 9 չահաբաժին տալ որոշեց իր բաժնեէրերուն։

ԳՈՂՑՈՒԱԾ առարկաները սրոնց տէրերը մինչեւ հիմա մէջտեղ չեն ելած երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը աճուրդի պիտի հանուին Բերայի միւթէզոբֆութեան կողմէ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՁԻՒՆ.—Սպարթայի չրջակայ լեռներուն վրայ ձիւն եկեր է և քաղաքին մէջ բաւական ցուրտ կը տիրէ։

ՍՈՎ.— Կիպրոսէն կը գրեն թէ Լիմասոլի մէջ տիրող սովը թշուառ վիճակի մը մէջ ձգած է ժողովուրդը։ Շատերը վաղահաս ձմրան զրկանքներէն ազատելու համար կը գաղթեն իրենց ունեցածը չունեցածը ծախելով։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐի մէջ երկաթուղիներու գործարանէն հայ մը՝ Պեկան՝ վակոնի մը և պատին միջեւ մնալով ճզմուած է։ Կը թողու մայր մը, կին մը և 3 անչափահաս զաւակներ։

ԻԶՄԻՐի մէջ կիրակի գիշեր Ա. Պալիօզեան և ընկերց կապերտի վաճառատունը գողեր մտած, բայց բան մը չգտնալով քովի վաճառատունը մտած է բաւական մը ապրանք գողցած են։

ՀՐԴԵՀ.— Պրուսայի Զաթիքրուն թաղին մէջ, կիրակի օր նպարավաճառի մը խանութէն հրդեհ ծագած և խանութի և տուն մը այրած է։

—Էսքիշէհիր կայարանին մօտի ծանիկ օթէլէն չաբաթ գիշեր հրդեհ ծագեցաւ ամբողջ չէնքը այրեցաւ։ Պանդոկը և կարասիները 500 ոսկիի ապահովագրուած էին։

ՎԱՃՐԱԳՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրի Գարչեռագային մէջ անցած օր երկու հոգի բանի տուն մը մտնելով քանիցս կը բռնաբարեն 8 տարու յղի կին մը, որուն բերանը թաչկինակով կը խցնեն նախ, որպէս զի ձայն չհանէ։ Վայրագները ձերբակալուած են։

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԻԶՄԻՐ, 16 Սեպտ. 1902

ԹՈՒԶ.—Լիրան 128½) Այս չաբաթ 6848 բեռ ապրանք եկաւ. գիները 15—190 ղրուշի ծախուեցաւ. հրապարակը կը կը փնտռուի Սիւզմի թուզերը որոնք ծախուեցան 220—240 ղրշ. ի. իսկ նոր թիւրէնները 80—110 ղրշ. ի։

Հրապարակը չատ տաք է երթեքան չաբթու չէր լուսացուեր որ այս գիներով ապրանք ծախուէր. միշտ գիները վեր երթալու հակամէտ են. մինչեւ հիմա 40,126 բեռ ապրանք եկած է։

ՔԱՐԱՊՈՒՐՈՒՆ. — (չէյիրսեկիլիրան 128½) Հրապարակը չատ լաւ է ծախուեցաւ 6¼—8 ղրշ. ի։

ԶԷՒԻՐՏԷՔՈՒՐ. — Ծախուեցաւ 1¾—6¼ ղրշ. օխան. հրապարակը վար իջնալու հակամէտ է։ Այս չաբթու 30,000 չուվալ ապրանք ծախուեցաւ. ստոք 25,000 չուվալ։

ԲԱԶԱՐԴԷ ՔԱՐԱՊՈՒՐՈՒՆ.—Ծախուեցաւ 4—5½ ղրշ. ի օխան. հրապարակը լաւ է։

ՍԵՒ ԶԱՄԻՋ.— Ծախուեցաւ կնոջ գինները 48—49—50 ղրշ. ի. գիները վեր երթալու հակամէտ են։

ԱՅԻՕՆ.— Ծախուեցաւ 44 կողով (մէճիտ 20). 23 կողով Գարահիսար Թալէ Բուլէ 62 ղրշ. ի, 7 կողով հասարակ տեսակը 60 ղրշ. ի, 4 կողով ազէկ տնական Գարահիսար 64 ղրշ. ի, 1 կողով Իսլամ գիւղի հին ապրանք լաւ տեսակէն 68½ ղրշ. ի 2 կողով հին ապրանք Գարահիսարի 63 ղրշ. ի, 2 կողով ազէկ տեսակէն Աքշէհիր 68 ղրշ. ի 5 կողով հին ապրանք (Վիզիթթալի) ղրշ. ի։ Մինչեւ հիմա 4007 կողով ապրանք եկաւ մինչեւ մինչեւ անցեալ տարի 2291 կողով եկած էր։

ՅՈՐԵՆ. — (Մէճիտ 20) Այս չաբաթ եկաւ 13,000 չուվալ. ծովէն ծախուեցաւ 16,300 չուվալ. Ստոք 28,500 չուվալ։ Մէբսինի ապրանք չի կայ։ Սիրլին ծախուեցաւ 48—56 փր.։ Ուշաքաղ Գ. 48—50 փր., Բ. 51—54 փր.։ Ս. 55—58 փր.։ Էքսթրան 59—61 փր.։ Սակայն Էքսթրիման մինչեւ 62 փր.։ Հրապարակը պակասեցաւ. ճերմակ ցորեն 52—57 փր. Սիւնթէր 51—53 փր., Զավտար 38—39 փր., Մէլէզ 37—38 փր. օխան։

ԳԱՍՐԻ. — (Մէճ. 20½) Այս չաբթի 19,300 չուվալ եերլի, 58,900 չուվալ Ուշաքի ապրանք եկաւ և ծախուեցաւ 15,000 չուվալ եերլի և 57,000 չուվալ Ուշաքի, Ստոք 66,500 չուվալ, եերլի ծախուեցաւ 10½—12 ղրշ., Ս. և Էքսթրան 12½—14½ ղրշ., Ուշաքի ճերմակ ապրանք 13—14 ղրշ., Ս. 14¼—14¾ ղրշ., Էքսթրան 15—15¾ ղրշ. Զաքրրը 11½—12¼ ղրշ. քիլէն. (մէկ քիլէն 17 օխայ հաշուով)։ Ազէկ ապրանքները հրապարակը կը փնտռուին։

ԽԱՇԽԱՇ. — (Մէճ. 20½) Զաքրրը 74 փր. սեւ տեսակը 75—75½ փր. օխան։

ՍՈՒՍԱՄ.— Ծախուեցաւ 10—110 փարա։

ՔՈՒՄ ՏԱՐԸ.— Ճերմակ տեսակը 29—34 փր ծախուեցաւ։

ՊՐՈՒԶԱԿ.—Ծախուեցաւ 25—26 ղրշ.

ՍԻՍԵՌ.— 60—68 փր.։ իսկ Սիրլի ապրանք 70—75 փր.։

ՊԱԿԼԱ.—Ծախուեցաւ 35 փր.ի։
ՄԱԶԸ.—Սեւ տեսակը $7^3/_5$—$8^1/_2$ ղր. իսկ ճերմակը $6^1/_4$—$6^3/_4$ ղրշ.։
ՄԵՂՐԱՄՈՄ.—Ծախուեցաւ $19^3/_4$ ղրուշի։
ԲԱԼԱՄՈՒՏ.—Այս շաբթու ծախուեցաւ 18,500 գանդաղ նոր և 11,000 գանդաղ հին ապրանք. գիները նոր ապրանք ծովէն. Ա. 70—76 ղրշ.։ Բ. 62—66 ղրշ.ի, իսկ Բէ մէրէն 1.72—85 ղրշ.։ Բ. 60—68 ղրշ.ի, հին ապրանք 1.68—73, Ինկիլիզ 64—67 ղրշ.։ Բ-ֆուզ 37—40 ղրշ. ծախուեցաւ. անցեալ շաբթուան նայելով գիները կենդինար գլուխ 2 ղրշ. վար է։ Հրապարակը թոյլ է։
ԲԱՄԲԱԿ.—Ծախուեցաւ 50 պալա էքթիրա 325 ղրշ.էն և 20 պալա Ատանա 307$^1/_2$ ղրշ.էն։ Ս. Ք.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

ՎԱՆԱՅ ՄԷՋ

Սեպտ. 2 երկուշաբթի առաւօտեան Խանմեան Դ. էֆ. որ խօսեցաւ պարականութիւն եղող այն բոլոր ջանքերու վրայ, որք գործ արուած էին Կեդրոնականին համար և ցուցուց թէ տակաւին շատ ջանքերու և աշխատութեանց պէտք կայ Կեդրոնականը իր վայել կատարեալ վեճակի մը մէջ դնելու համար։

Դարձեալ երգեցին կեդրոնականի սաները և երբ լռեցին, բանախօսելու ելաւ Տ. Ղեւոնդ Հայր Սաֆրատը, որ խօսքը ուսուցչական մարմնոյն ուղղելով ըսաւ.«Դուք էք լոյս և աղ այս մատաղ ուսանող տարրին, ձեր ջանքը և ձերմով և ձեր տուած օրինակներովն է որ պէտք է լուսաւորուին, կրթուին հայ ժողովրդեան զաւակներն և աղուին անոնց նկարագրի անլի պակաս կողմերը» և յորդորեց որ խղճմտաբար և անշահատուր կերպով կատարեն ուսուցչական,կրթական բարձր պարտքերնին։

Վերտին երգ մը լսուեցաւ քաղցրու բարձրաթիւ, որմէ յետոյ ոտքի ելաւ Դեր. Տ. Սահակ Սրբազան և իր սովորական պարզ բայց խմաստալի եղանակաւը յայտնեց թէ «կրթական ո և է գործի մը սկզբնաւորութեանը առթիւ ցուցուած խանդ ու ջանքերն որքան գովելի և գնահատելի, սակայն հերիք չեն սկսուած կրթական գեղեցիկ գործ մը յարատեւ գոյութեան մէջ պահելու անհրաժեշտ է կենսական կրթ.օգտակար գործերու յառաջացման և մշակման համար միշտ ջերմ եռանդ, անկեղծ գործակցութիւն և տաք վերաբերում մը ունենալ, առանց եռանդի և պարտաճանաչութեան սատիճանը թուլացնելու. որպէս զի կրթական և բարոյական ձեռնարկութիւնները օգտակար դառնան, ու Դեր. Սրբազանը վերջացուց խօսքը քաջալերելով թէ Վարչական Ժողովականները, թէ կրթասէր ու բարեշան Թաղականները և թէ կեդրոնականի հոգը ստանձնած ուսուցիչները, որպէս զի ցվերջ սիրաչոյժար կատարեն պարտքերնին՝ չկասելով ամենեւին և պատիւ բերեն իրենց և օգուտ՝ մայրենի Ս. եկեղեցւոյն»։

Հանդէսը՝ որ մէկ ժամէ աւելի տեւեց, աւարտեցաւ երգով մը և ապա պանպանիչով մը, որմէ ետք սրտագին շնորհաւորութիւններ եղան, կեդրոնականի Խնամակալ մարմնոյն և ուսուցիչներուն։

Հանդիսականք մեկնեցան դէմքերնուն վրայ փայլող յայտնի և խորին գոհունակութեան ապոյթի մը ներքեւ։ Հաւաքեալ աշակերտները երեք կարգերու բաժնուեցան, առաջինէն ի զատ որ ստուարաթիւ ըլլալուն պատճառաւ երկու մասի բաժնուեցաւ։

Նոյն օրը քանի մը դասեր կրցան աւանդուիլ Կեդրոնականի մէջ, որու Ուսուցչական մարմինը առ այժմ բաղկացած է թուով տասնը վեց ուսուցիչներէ։

Այսպէս իրականացման սկիզբն առաւ այս գեղեցիկ, միացեալ կրթական գործն. զոր յարատեւութեան և նախանձելի կատարելութեան մէջ դնելու համար կ'արժէ որ Վիճակիս Վարչական Ժողովներն, որոնց հետ և հայ ժողովրդը ոչինչ խնայեն ի պատիւ իրենց և յօգուտ իրենց զաւակաց դատարկութեան կենսական գործին։

* * *

Վանայ Երամեան վարժարանի սաները իրենց տեսուչին կրթ. գործունէութեան 25ամեակը կատարելու համար խնդրագիր մը մատուցին Դաւառ. Վարչութեան, որ այս մասին բան մը որոշելու ժամանակ չէ ունեցած ցարդ։

ՍՐԲԱԶԱՆ Պատրիարք Հայրը յատուկ պաշտօնագրով մը ծանոյց Տ. Դնել վրդ. Գալէմքեարեանի թէ Բղիի գաւառական Ընդհ. Ժողովը զինքը միաձայնութեամբ նոյն վիճակին Առաջնորդ ընտրած է, և շնորհաւորելով Բղիի նորընտիր Առաջնորդը հրամայեց պարտաստուիլ անմիջապէս մեկնիլ իր պաշտօնատեղին, երբ Կայսերական Ղերթը յանձնուի իրեն։

Գրուած էր թէ Խնուսի վիճակը Բղիի կցուած է. սակայն Կարինի առաջնորդարանը դիտել տուեր է թէ այդ երկու թեմերը իրարմով կառավարել և իրարու կցել անհնարին է, և թէ աւելի արդարանական է Խնուսը Բասէնի կցել և առանձին առաջնորդարան մը կազմել։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻ թաղ. Խորհուրդին և հոն գտնուող երկու քահանաներու միջեւ ծագած խնդրոյն կարգադրութեան համար թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Պոլիս գտնուողները Ս. Պատրիարք Հօր դիմեցին։ Ս. Պատրիարք Հայրը որոշեց որ Տ. Եղիշէ քահանան հոն պաշտօնավարէ։ Այս մասին նաեւ Գասթէմունիի կուսակալին պաշտպանութիւնը խնդրել որոշուեցաւ։

ԱՃԻՄՆ Գարահիսարէն Տ. Աղաւնունի Վ. կը գրէ թէ տեղական իշխանութեան կողմէ պէտք եղած հոգը կը տարուի հրկիզեալներուն, և կայսերական պանդուխտներու միջոցաւ 800 այրած տուներէն 300ը խաներու մէջ զետեղուելով կը պատսպարուին, ամէն օր հազար հոգիի հաց կը բաժնուի. եթէ մօտակայ ձմեռը սակայն առանց փայտի և ածուխի մնան թշուառութիւնը անատանելի կը դառնայ։ Մնացած 500 տունին 200ը գիւղերու և քաղաքներու մէջ ցրուած են որոնք կրօնական միութիւններէ զուրկ կը գտնուին, իսկ մնացեալ երեք հարիւրն ալ տուներ վարձելով տեղաւորուած են։

ԳԱՍԸՄ փայտի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյն անձուկ վիճակը պարզելով, գանձանակի մը շրջաբերութեան անհրաժեշտ ըլլալը յայտնած է Պատրիարքարանի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ գրեց Խարբերդի Պատ. փոխանորդ Տ. Եղնիկ Վ. Գալաշճեանի որ Բաղէշ երթայ ուր իրեն կը սպասեն. այդ տեսակ պաշտօնի մը պայմանով առանձնել անկարելի է, եթէ այդ պայմանը, այսինքն եպիսկոպոսացումը յարմար դատուի իր վարելիք պաշտօնավարութեան մէջ արդէն ինքնին նկատի կառնուի։ Այս իմաստով գիր մաս Բաղէշի Քաղաք. և Կրօն. Ժողովներուն ղրկեց ըսելով որ Պատրիարքարանը հարկ եղածը գրած է Եղնիկ վրդ.ի և թէ պէտք է որ ժամանակ մը եւս սպասեն վերջնական պատասխանը ընդունելու համար։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Քաղ. և Կրօն. ժողովներու ընտրութիւնը և դիւաններու կազմութիւնը տեղեկագրուած ըլլալով Պատրիարքարան անոր հաստատութեան պատրիարքական կոնդակը ղրկուեցաւ։

ԵԱԼՈՎԱՅԻ Մեծ Նոր գիւղի վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Զատիկ Մաճառեան Ս. Պատրիարք Հօր գիր մը տալով կը խնդրէ Երաժշտական քննիչ մասնամասին առնելու քննութիւն տալ և Հայ եկեղեցական ձայնագրութեան վկայական տանալ։

ԽԱՍԳԻՒՂի Գալֆեան Որբանոցի Մաբրպետի տեղակալ Բրիտանէ Մարբպետ երէկ Պատրիարքարան գալով, Որբանոցի խնամակալներէն Բարթող էֆ. Թէլեանի և Կարապետ էֆ. Խաչատուրեանի ներկայացաւ, և ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուաւ Որբանոցի նկատմամբ։

Ս. ՓՐԿՉի Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը հետեւեալ որոշումները տուաւ իր երեկի նիստին մէջ։

—Հիւանդանոցէն մինչեւ Եէտիգուլէ ճամբաներուն չինութիւնը նախապէս նկատողութեան առնուելով, երէկ Ճունց հիւանդանոցին կողմէ ղրկուած ներկայացուցիչի մը հետ որոշուեցաւ որ մեր հիւանդանոցին դռնէն մինչեւ Ճունց Որբանոցին առջեւի ճամբան չինուի մի միայն մեր հիւանդանոցի սընտուկէն, իսկ անկէ մինչեւ Եէտիգուլէ Հայ և Ճոյն հիւանդանոցները կէս առ կէս վճարեն ճամբաներու նորոգութեան ծախքը։

Որոշուեցաւ նաև Հիւանդանոցի մեծ դրան ներքը վանդակորմ մը չինել ուրկէ պիտի անցնին ներս մտնող ելնողները, ինչ որ դիւրութիւն պիտի ընծայէ փոխադրելի կանոնաւորութեան։

Ս. ՃԱՀՈԲԱՑ որբանոցին խնամակալութիւնը այսօր նիստ կը գումարէ ուր Նկատողութեան պիտի առնուի երկրագործական դասընթացքին վերսկսումը այս տարուան համար։

ՆՊԱՍՏԻՑ Ճանձնաժողովն երէկ առաւօտ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Աղբիւրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Անդամներէն ներկայ էին Թէլեան Բարթող, Գարակէօզեան Եդուարդ, Դայսերեան Սիմոն և Կիւլպէնկեան Գառնիկ էֆէնտիները։

— Նորընտիր անդամներէն Մանուկեան Մկրտիչ էֆ. հրաժարական ղրկած էր իր անձնական զբաղումներն ու մօտակայ ուղեւորութիւնը մէջ բերելով։ Ճանձնաժողովը, նկատողութեան առնելով Մանուկեան էֆ.ի փորձառութիւնն, անոնդունելի դատեց հրաժարականն և խնդրեց Ս. Պատրիարքէն որ կարելին ի գործ դնէ զայն հաստատելու համար։

— Ս. Պատրիարքը տեղեկութիւն տուաւ թէ մինչեւ նոյեմբեր վերջ, ուր որքանոցներու տարեկան վճարումները կը լրանան, նպաստից անտուկի հաշիւներն պիտի պատրաստուին և հաղորդուին Ճանձնաժողովին և այս առթիւ յայտնեց թէ անհրաժեշտ է որ Ճանձնաժողովն իր ուրոյն դիւանն ու գանձապետն ունենայ. որպէսզի հաշիւներն ու դրամը փոխանցուի գանձապետին։ Որոշուեցաւ գանձապետի ընտրութիւնն յառաջիկայ նստին թողուլ, ըստ որում այս նստին ալ բացականեր կային։

— Ս. Պատրիարքը հաղորդեց ժողովոյ թէ Նպաստից Մնտուկին պատրաստ դրամը 3% տոկոսով ծանօթ դրամատէրերու քով դրած է։ Ճանձնաժողովը պէտք տեսաւ ի գործ դնել կարեւոր միջոցներ, քիչ մը աւելի տոկոսով տեղաւորելու այդ դրամները, որոնք որքանոցներու յատկացուած են։

—Հասան Պէյլի (Կիլիկիոյ թեմ) որքանոցէն գանգատներ հասած էին Պատրիարքարան և Ս. Պատրիարքն հոն գտնուող Աբրահամ էֆ. Խաչիկեանի յանձնարարած էր քննութիւն մը կատարել և տեղեկագրել։ Այդ տեղեկագիրն հասած էր և կը յայտնէր որ այդ որքանոցին յատկացեալ թոշակը արդիւնաւոր չէ եղած և թէ լաւագոյն պիտի ըլլար նոյն թոշակով մի քանի գիւղական դպրոցներ բանալ, որոշուեցաւ ըստ ասմ կարգադրութիւն մը ընել և այն թոշակը դադրեցնել։

— Ճանձնաժողովը գաւառներէ հասած թուղթերէն տեղեկանալով որ գիւղական դպրոցներու բաշխումը նոր կարգադրութեան մը կը կարօտի, ըստ որում գիւղի մը վարժարանին յատկացեալ դրամով կարելի պիտի ըլլայ ուրիշ աւելի կարեւոր գիւղի մը կամ գիւղերու մէջ հաստատել դպրոցներ, որոշեց յառաջիկայ նստին մէջ այդ խնդիրն ալ նկատողութեան առնել։

— Բաղէշի Որքանոցի Հոգաբարձութիւնը, որուն քառամեայ տեւողութեան չորրորդը լրացած էր, գրած էր Պատրիարքարանէ տեղական միջոցներով կարելի եղած է հարիւր ոսկի հանգանակել, և եթէ Նպաստից Սընտուկն ալ իր կողմէ տարեկան գումար մը յատկացնէ, Որքանոցի գոյութիւնը կրնայ ապահովուիլ ժամանակի մը համար։ Ճանձնաժողովը որոշեց գրել թէ այլեւս Նպաստից Մնտուկէն դրամ չէ կարելի հայթայթել։ Միայն տեղական միջոցներով կրնան չարունակել Որքանոցը, իսկ եթէ փակելով անչափաս ու անտէր որբեր դուրս մնան, կրնան զանոնք տեղաւորել այն Արհեստարան-Որքանոցին մէջ որ առաջին անգամ պիտի բացուի Մուշի մէջ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ լուսաբարապետ Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան, սրտաշարժ նամակ մը գրելով իր վաստակաւոր վարժապետին, — Երուսաղէմայ Ժառանգաւորաց վարժարանի նախկին ուսումնապետ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին,— որ այս միջոցիս իր հիւանդութիւնը պատճառաւ Իզմիրի Պուճա գիւղը օդափոխութեան գացած է, ուր կը մնայ ցարդ — կը հրաւիրէ երուսաղէմ, հոն անցնելու համար իր հանգստութեան և ապաքինութեան օրերը։ Այս բանին կը բաղձան Երուսաղէմայ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքէն սկսեալ Ս. Յակոբեանց էն յետոյ քրմաղեաց միաբանը։ Նոյնպէս, Նորին Սրբազնութիւնը հրաւիրած են բարձրատիճան եկեղեցականներ, իր ծննդավայրը ուղեւորելու, ուր անցընէ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանը՝ իր կեանքին մնացորդ մասը, շրջապատեալ իր ընտանի պարագաներէն, իր սիրասուն բարեկամներէն։ Սակայն Իզմիրի Առաջնորդը՝ տակաւին իր վերջին որոշումը տուած չէ, և կը յուսացուի որ, տեսնուած ընդհանուր բաղձանաց առջեւ, Երուսաղէմայ բնակութիւնը պիտի ընտրէ հուսկ ապա, իբրեւ վերջին հանգրուանը՝ իր դրական գործունէութեան։

ՍՐԲԱԶԱՆ Պատրիարքը երէկ առաւօտ, երբ Ղալաթիա Նպաստից յանձնաժողովէն վերադառնալով Պատրիարքարան իջաւ, չնչաւոր Մայր եկեղեցի այցելեց, և նորոգութեանց մասին ինչ ինչ հրահանգներ տուաւ։ Կ'ըսուի թէ Մայր եկեղեցւոյ դռան մէջ գանուած Պատրիարքական Աթոռին Կաթուղիկէին ձեւը պիտի փոխուի, և աւելի ճաշակաւոր ու նրբաքանդակ կերպով պիտի նորոգուի։

ԱՍԿԻՃ առաջ, Պատրիարքական պաշտօնագրով յանձնարարուած էր Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որ, Արմաչէն վերադարձած երկու որբերը ընդունի հնասատութեան դեղարանին մէջ՝ իբրեւ աշակերտ։ Հոգաբարձութիւնը՝ իր երէկի նիստին մէջ բացարձակապէս մերժած է Պատրիարքարանի առաջարկը։ Իսկ մնացեալ երկու որբերուն ուսումնական կարողութեան մասին Հայասար-Փաշայի երկաթուղիի դեր-անորէնի կողմէ տեղեկութիւն ուղուած ըլլալով։ հարկ եղածը արուեցաւ. յուսալի է թէ այդ երկու պատանիները պիտի ընդունուին մօտ ատենէն երկաթուղիի գործաւորներու մեքենական բաժնին մէջ։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ կիրակի առաւօտ, Երուսաղէմայ Պատր, Փոխանորդ Տ. Գէորգ Եպս. Երէցեան՝ Դատարանի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ մէջ յատուկ Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ՝ Իփէքեան Ստեփան էֆ.ի որդեցեալ ազգկան վաղամեռիկ Տիկ. Էլիզա Կ. Ատաուատուրեանի հոգւոյն համար. յետ պատարագի, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ մեր թղթակիցը 8 Սեպտ. թուով կը գրէ.

Այս տարի Ժառանգաւորաց վարժարանը 3 չորսնաւարտներ պիտի ունենայ, որոնք բաւական հմտութիւն ցոյց կուտան, ինչ որ ապացոյց մըն է վարժարանին յառաջդիմասէր ընթացքին. արդարեւ յանախակի տրտունջներ կը լսուէին գաւառներէն թէ Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը արդիւնաւոր չրջանաւարտներ չէ ընծայած գէթ նոյն տեղի Ս. Յակոբայ վանքին, այսու ամենայնիւ կը սխալին ամէն անոնք, որոնք չեն ուզեր հաւատալ թէ նոյն վարժարանի չրջանաւարտներ են որ այսօր գաւառներու կարգ մը կեդրոններու մէջ Ազգային Որբանոցի պաշտօնով օգտակար կը հանդիսանան իրենց վիճակաց. մենք մտէն իրազեկ ենք այս բոլոր տեղեկութեանց զորս կը հաղորդենք «Մանուշակ»ի։

* * * Այս առաւօտ Ս. Աստուածածնայ գերեզմանին վրայ փառաւորապէս Ս. պատարագ մատուցուեցաւ. պատարագիչն էր Տ. Ղեւոնդ Եպիսկ., որ ըստ աւուր պաշտօնի քարոզեց բնաբան առնելով իմաստուն Սողոմոնի առխօսքը. Ուրախ եղէցէ հայր քո և մայր քո և խնդասցի որ ծնաւ։ Քան վայրկեանի չափ տեւող այս ներհուն քարոզը, մասնաւորապէս դրուատիք մըն էր Ս. Կոյս Աստուածածնայ, որ իբրեւ տիպար մայր, տիպար կին արժանի է ամէն յարգանաց ու պաշտամունքի։ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն ալ նոյն օրուան հանդիսաւոր Ս. պատարագին ներկայ գտնուեցաւ։ Ս. բարդութենէն վերջ ընդհ. Միաբանութիւնն ու պատարագիչ Սրբազան Հայրը վերադարձան Մայրաքաղաքը։

* * * Օդերը տակաւին սմատուան կիզիչ ազդեցութիւնն ունին. սակայն բարեբաղդաբար ոչ այնչափ հիւանդաբեր։ ԳԻՍԱԿ

ԻՏԱԼԱՑԻ ծանօթ բժիշկ Տօքթ. Է. ար Քօսիո, իմացած ըլլալով Երանուելի մայրապետի հիւանդութիւնը, որուն 25 տարիէ ի վեր բարեկամն եղած է, ուրիշ ինքնարերաբար Խարգիւղ գացեր ու տարաբաղդ հիւանդին վիճակը քննէր է ու պէտք եղած բժշկական խնամքներ ու դարմանները յանձնարարելով պատուիրեր է նորէն արիւն առնել, ինչ որ արդէն Տօքթ. Բաքմանի և Տօքթ. Աչոռ Պաղդէպանան պէտք տեսած ու յանձնարարած էին։

Ցարգելի բժիշկը իր յանձնարարած դարմաններով յուսագրեր է մինչեւ 10 օր բաւական բարւոքման արդիւնք մը յառաջ բերել հիւանդին վիճակին մէջ և խոստացեր է ամէն ութ օր այցելել հիւանդին։

ԱԻՍՏՐԻԱՑԻ բժիշկ Տօքթ. Բավէլ Մավզերին ծաղկախաղ ակոմով բուժելու հնարքը գտած ըլլալով, Կայսերական Բարձրագոյն հրամանաւ որոշուեցաւ որ ծովային գայմագամներէն Տքթ. Միւլէյման պէյ ուսումնասիրութեան համար Վիէննա երթայ, բանակցելով թէ՝ վերոյիշեալ բժիշկին և թէ Վիէննայի մանկանց հիւանդանոցին բժիշկ Տօքթ. Բէրչէ Զինճի հետ։

Միւլէյման պէյ քանի մը օրէն ճամբայ կ'ելնէ։

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ Նոր հրատարակութիւնք

1. «Գործնական Ընթացք Մայրենի լեզուի. Այբբենարան-Ընթերցարան»։ Բնական և դիւրագոյն մեթոտ կարդալ գրելու։ Գիր և ընթերցում համընթաց։ Խոշորագիր $1^1/_2$ ղրշ.։

2. «Այբբենարան-Ընթերցարան ֆրբաներէն լեզուի», դիւրուսոյց մեթոտով։ Տղայոց և չափահասներու համար $1^1/_2$ ղրշ.։

3. «Պզտիկներուն Աշխարհագրութիւնը». Պատկերազարդ, Ցատակագծերով և Աշխարհացոյցերով։ Մանկապարտէզներու, Նախապատրաստական կարգերու և Տարրական Դասընթացքի Ա. տարւոյ համար $2^1/_2$ ղրշ.։

Կը գտնուին հեղինակին և գրավաճառաց քով։

ՄԱՄԼՈՑ ՆԵՐՔԵՒ
Պզտիկներուն թուագիտութիւնը.
Պզտիկներուն Երգարանը.

)(7)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ԳԱՍԻՄ

ՍՐՏԻ ԽՈՐԵՐԷՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

Դ. Ասոնք հանրութեան հոգիներն ապականող մեղքերուն գլխաւոր պատճառն են, որոնց ամէն մէկուն տակ կը լաւորուին դեռ այս կարգի միլիոնով, հարիւրաւոր միլիոններով ուրիշ մեղքերն. իսկ անոնց ամէնուն համարքը Անիկա մինակ կրնայ գիտնալ որ դեռ մեր չգործածները գործածի նման կը տեսնէ։

Արդ եթէ ո և է մէկը անձը խաբել չուզէ։ երեսանց ձեւեր չառնէ ու կեղծաւորաբար չթերահաւատի և եթէ ինքզինքը ճանչնայ և զգալով որ հասարակ կիրքերու ենթակայ հողեղէն մարդ է, իրեն համար սահմանուած չափը չանցնի. այնպիսին թող իմանայ, հաստա՛ թէ՝ պարապ բաներ չեն վերը թուած արկածներուս մասերն և ոչ ալ ամբողջութիւնը՝ տեսակ տեսակ սխալանքներուն, որոնց մէջ կը պատուակի մարդկային բնութիւնը. այլ մեղքի պատղներուն տասը հազարէն հազիւ մէկը ցոյց տուի որ անոնցմով ուրիշներ ալ իմաստասիրեք, թէպէտ ոչ կատարեալ կերպով։

Նոյն այն Հայոցին ալիբաալից
Մաղանդներուն ու ոդիսական
Հեղեղներուն նո՛ր յարձակում։
Սրտի խորերէն խօսք առ Աստուած.

Է. ԽՕՍՔ

Դ որպէս զի փրկուելու վրատանութիւնը բոլորովին չկորսընցնեմ ու զինչաթափ ըլլալով ձեռքը չիյնամ այսքան աներեւոյթ հակառակորդներու, որոնք ուրիշ բան չեն՝ եթէ ոչ ինքզինքս բուսած ընտանի թշնամիներ, զորս որոշեցին վերը գրուածները, պատկերացնելով անոնց ահարկու ձեւն ու թիւը, այսչափ բազմաթիւ թշնամիներու բռնութեան դէմ ցուցնեմ ուրեմն աստուածային զօրաւոր ախոյեաններն (կորիճ) որոնք ամէն բանի կը յաղթեն ու բնաւ չեն յաղթուիր,

Թէեւ սոսկալի զոհողութիւններով կարելի է ստանալ զանոնք, իբր ձեռք չհանելու չափ բարձր ծառերէ քաղուած պտուղներ և կամ մարդու ոտք չկոխած տաժանելի ճամբաներու արդիւնք։

Որովհետեւ աչքերէ հոսած քիչ մը արցունքի կաթիլներ կը սատկեցնեն քսու սատանային չոր զօրքերուն ամբողջ գունդը, նման բազմոտանի զեռուն ճճիներուն, և կամ սկար չարժումներով երերացող թրթուրներուն, որոնք քիչ մը ձէթի և կամ որդասպան դեղի մէջ, վայրկենաբար կը սատկին։ Եւ լացող սրտի մը հոգիին խորերէն քաշած սէր, սուայցներու ահագին կոյտերը կը հալեցնէ, արեւին տաքութեան հետ խառնուած հարաւային հովին նման։ Որովհետեւ մեղքերը վերի օրինակներէն մէկին նման չուտով կը ծնին, իսկ միւսին դիմադրութեամբն անմիջապէս կը մեռնին։

Բ. Իսկ ես երբէք ետ չպիտի կենամ դատապարտուած անձս խիստ բառերով դատելէ. զիս մեղաւորս իբր փրկանք չունեցող յամառ պատժապարտ՝ քարկոծելէ. որովհետեւ երբ թշնամիներուս մէկ մասը կը սատկեցնեմ, միւս մասին ալ ոյժ կու տամ ապրելու որ հոգիս կորսնցնէ։

Տունկ մեմ լեղի ոստերով որ անառակ վարքերու զզուելի պտուղը տուի և ապականութեամբ ու թունաւոր ողկոյզներով բեռնաւորուած որթի ճիւղ մը, որ կորստեան գինին ծնայ։ Մեծն Դանիէլի բաժին նման Բանանու զաւակ եմ և ոչ Ցուդայի. գևկենի որդին եմ և ոչ Արքայութեան. դժողքի մառանգորդն եմ և ոչ փախքերի փառքերու. տանջանքի նիթ եմ և ոչ հանգստեան։

Ապերախտ եմ երախիքներուդ հանդէպ և անհամար պարգեւներդ ուրացող. համբերութեանդ փոխարէն միշտ մեղք կը գործեմ և քաղցր ընթացքդ դառնացնելու առիթ կու տամ, ո՛վ Բարերար։ Տիրոջը յանդիմանութեանը նման չար ու վատ ծառայ մեմ, թէ այլեւս Նպաստից Մնտուկէն դրամ չէ կարելի հայթայթել։ Միայն տեղական միջոցներով կրնան չարունակել Որքանոցը, իսկ եթէ փակելով անչափաս ու անտէր որբեր դուրս մնան, կրնան զանոնք տեղաւորել այն Արհեստարան-Որքանոցին մէջ որ առաջին անգամ պիտի բացուի Մուշի մէջ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ լուսաբարապետ Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան, սրտաշարժ նամակ մը գրելով իր վաստակաւոր վարժապետին, — Երուսաղէմայ Ժառանգաւորաց վարժարանի նախկին ուսումնապետ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին,— որ այս միջոցիս իր հիւանդութիւնը պատճառաւ Իզմիրի Պուճա գիւղը օդափոխութեան գացած է, ուր կը մնայ ցարդ — կը հրաւիրէ երուսաղէմ, հոն անցնելու համար իր հանգստութեան և ապաքինութեան օրերը։ Այս բանին կը բաղձան Երուսաղէմայ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքէն սկսեալ Ս. Յակոբեանց էն յետոյ քրմաղեաց միաբանը։ Նոյնպէս, Նորին Սրբազնութիւնը հրաւիրած են բարձրատիճան եկեղեցականներ, իր ծննդավայրը ուղեւորելու, ուր անցընէ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանը՝ իր կեանքին մնացորդ մասը, շրջապատեալ իր ընտանի պարագաներէն, իր սիրասուն բարեկամներէն։ Սակայն Իզմիրի Առաջնորդը՝ տակաւին իր վերջին որոշումը տուած չէ, և կը յուսացուի որ, տեսնուած ընդհանուր բաղձանաց առջեւ, Երուսաղէմայ բնակութիւնը պիտի ընտրէ հուսկ ապա, իբրեւ վերջին հանգրուանը՝ իր դրական գործունէութեան։

ՍՐԲԱԶԱՆ Պատրիարքը երէկ առաւօտ, երբ Ղալաթիա Նպաստից յանձնաժողովէն վերադառնալով Պատրիարքարան իջաւ, չնչաւոր Մայր եկեղեցի այցելեց, և նորոգութեանց մասին ինչ ինչ հրահանգներ տուաւ։ Կ'ըսուի թէ Մայր եկեղեցւոյ դռան մէջ գանուած Պատրիարքական Աթոռին Կաթուղիկէին ձեւը պիտի փոխուի, և աւելի ճաշակաւոր ու նրբաքանդակ կերպով պիտի նորոգուի։

ԱՍԿԻՃ առաջ, Պատրիարքական պաշտօնագրով յանձնարարուած էր Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որ, Արմաչէն վերադարձած երկու որբերը ընդունի հնասատութեան դեղարանին մէջ՝ իբրեւ աշակերտ։ Հոգաբարձութիւնը՝ իր երէկի նիստին մէջ բացարձակապէս մերժած է Պատրիարքարանի առաջարկը։ Իսկ մնացեալ երկու որբերուն ուսումնական կարողութեան մասին Հայասար-Փաշայի երկաթուղիի դեր-անորէնի կողմէ տեղեկութիւն ուղուած ըլլալով։ հարկ եղածը արուեցաւ. յուսալի է թէ այդ երկու պատանիները պիտի ընդունուին մօտ ատենէն երկաթուղիի գործաւորներու մեքենական բաժնին մէջ։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ կիրակի առաւօտ, Երուսաղէմայ Պատր, Փոխանորդ Տ. Գէորգ Եպս. Երէցեան՝ Դատարանի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ մէջ յատուկ Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ՝ Իփէքեան Ստեփան էֆ.ի որդեցեալ ազգկան վաղամեռիկ Տիկ. Էլիզա Կ. Ատաուատուրեանի հոգւոյն համար. յետ պատարագի, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ մեր թղթակիցը 8 Սեպտ. թուով կը գրէ.

Այս տարի Ժառանգաւորաց վարժարանը 3 չորսնաւարտներ պիտի ունենայ, որոնք բաւական հմտութիւն ցոյց կուտան, ինչ որ ապացոյց մըն է վարժարանին յառաջդիմասէր ընթացքին. արդարեւ յանախակի տրտունջներ կը լսուէին գաւառներէն թէ Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը արդիւնաւոր չրջանաւարտներ չէ ընծայած գէթ նոյն տեղի Ս. Յակոբայ վանքին, այսու ամենայնիւ կը սխալին ամէն անոնք, որոնք չեն ուզեր հաւատալ թէ նոյն վարժարանի չրջանաւարտներ են որ այսօր գաւառներու կարգ մը կեդրոններու մէջ Ազգային Որբանոցի պաշտօնով օգտակար կը հանդիսանան իրենց վիճակաց. մենք մտէն իրազեկ ենք այս բոլոր տեղեկութեանց զորս կը հաղորդենք «Մանուշակ»ի։

* * * Այս առաւօտ Ս. Աստուածածնայ գերեզմանին վրայ փառաւորապէս Ս. պատարագ մատուցուեցաւ. պատարագիչն էր Տ. Ղեւոնդ Եպիսկ., որ ըստ աւուր պաշտօնի քարոզեց բնաբան առնելով իմաստուն Սողոմոնի առխօսքը. Ուրախ եղէցէ հայր քո և մայր քո և խնդասցի որ ծնաւ։ Քան վայրկեանի չափ տեւող այս ներհուն քարոզը, մասնաւորապէս դրուատիք մըն էր Ս. Կոյս Աստուածածնայ, որ իբրեւ տիպար մայր, տիպար կին արժանի է ամէն յարգանաց ու պաշտամունքի։ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն ալ նոյն օրուան հանդիսաւոր Ս. պատարագին ներկայ գտնուեցաւ։ Ս. բարդութենէն վերջ ընդհ. Միաբանութիւնն ու պատարագիչ Սրբազան Հայրը վերադարձան Մայրաքաղաքը։

* * * Օդերը տակաւին սմատուան կիզիչ ազդեցութիւնն ունին. սակայն բարեբաղդաբար ոչ այնչափ հիւանդաբեր։ ԳԻՍԱԿ

ԻՏԱԼԱՑԻ ծանօթ բժիշկ Տօքթ. Է. ար Քօսիո, իմացած ըլլալով Երանուելի մայրապետի հիւանդութիւնը, որուն 25 տարիէ ի վեր բարեկամն եղած է, ուրիշ ինքնարերաբար Խարգիւղ գացեր ու տարաբաղդ հիւանդին վիճակը քննէր է ու պէտք եղած բժշկական խնամքներ ու դարմանները յանձնարարելով պատուիրեր է նորէն արիւն առնել, ինչ որ արդէն Տօքթ. Բաքմանի և Տօքթ. Աչոռ Պաղդէպանան պէտք տեսած ու յանձնարարած էին։

Ցարգելի բժիշկը իր յանձնարարած դարմաններով յուսագրեր է մինչեւ 10 օր բաւական բարւոքման արդիւնք մը յառաջ բերել հիւանդին վիճակին մէջ և խոստացեր է ամէն ութ օր այցելել հիւանդին։

ԱԻՍՏՐԻԱՑԻ բժիշկ Տօքթ. Բավէլ Մավզերին ծաղկախաղ ակոմով բուժելու հնարքը գտած ըլլալով, Կայսերական Բարձրագոյն հրամանաւ որոշուեցաւ որ ծովային գայմագամներէն Տքթ. Միւլէյման պէյ ուսումնասիրութեան համար Վիէննա երթայ, բանակցելով թէ՝ վերոյիշեալ բժիշկին և թէ Վիէննայի մանկանց հիւանդանոցին բժիշկ Տօքթ. Բէրչէ Զինճի հետ։

Միւլէյման պէյ քանի մը օրէն ճամբայ կ'ելնէ։

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ Նոր հրատարակութիւնք

1. «Գործնական Ընթացք Մայրենի լեզուի.

32

«ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ» ԵՐԻՊՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ՄԱՐԴ ՄԱՐԻՈ

Սիրոյ ՄՈԼՈՒԱՆՔԸ

Ե.

Հայրական Մտատանջութիւններ

Պ. Լարոշ բան մը չըսաւ իր աղջիկին. քանի մը օր համբերեց, ու վերջապէս կիրակի օր մը, երբ Պուլոնների անտառին մէջ կը պտտէր անոր հետ, մէկէնմիմէկ ըսաւ.

—Կարծեմ Պ. տը Ֆավրէօզ անձնասպան եղեր է... Ան առաւոտ սանկ բան մը լսեցի։

—Անձնասպա՞ն եղեր է... պօռաց Ժան, սուր ցաւէ մը յանկարծօրէն խեղդուող ձիւով մը։

Եւ Էմմանին կրած ցաւին վրայ մտածելով տժգունեցաւ նոյն իսկ. բայց ճերմակ չդարձին տակէն, իր տժգունութիւնը որ շուտով անյայտացած էր, հօրը ակնարկէն խուսափեցաւ։

—Ցուսահատութեան վայրկեանի մը մէջ ուղեղը դուրս թափեր է, վերսկսաւ Պ. տը Ֆավրէօզին հին բարեկամը։ Զգէ որ չատ հիւանդ էր արդէն և իր հիւանդութիւնը սեւ գաղափարներու պիտի տանէր անշուշտ զինքը։ Չէ ուզած տղաքներուն վրայ բեռ ըլլալ, որոնք կ'երեւի թէ, Տիկ. տը Ֆավրէօզի անյայտանալէն ի վեր իր քովը կ'ապրէին։

—Ի՞նչպէս իմացար, հարցուց Ժան՝ որ յայտնի ճիգով մը իր յուզումը կը զսպէր։

—Բարեկամներէս մէկէն, որ հեռուէն հեռու կը տեսնուի եղեր անոր հետ։

—Եւ... իր տղաքը՞, հարցուց աղջիկը, որ չէր համարձակեր ուղղակի Էմմանին անունը տալ։

Լիւսիէնը չէր ճանչնար տեսած չըլլալուն համար, որովհետև Պ. տը Ֆավրէօզը իր բաժնուելէն ետքը միայն ճանչցած էր։

—Մէկեղեղ կ'աշխատին, ըսուածներուն նայելով, պատասխանեց Պ. Լարոշ։ Գործերնուն համար Բարիզն ալ ձգեր են։

Ժան լռեց։

Այս դժբաղդութեան գոյժին մէջ, երեւակայութիւնովը Էմմանը կը նշմարեր, որուն կ'ուզղուէին իր անձկանքոտ սրտին կարօտալի խանդերը, գորովոտ զգացումներու մէջ փոթթուած։

Կը մտածէր այն գումարին համար, զոր ղրկեց անոր և սակայն չէր համարձակէր երկարօրէն հարցաքննել հայրը։

Սիրած էակին ի՛նչ ըլլալը իմանալու փափաքը կը կրծէր իր ներսիդին, ու տարբեր տարբեր որոշումներ կը ծնցունէր մտքին մէջ, որոնց մէջը չուարած մնաց տժգոնելի ցաւերու մատնուած։

Շաբաթները անցան սասանկով, ու նոյն իսկ ամիսները, և Ժան Էմմանին վրայ պզտիկ լուր մը չառաւ։

Ամարանց երթալու եղանակը մօտեցած էր։

Այդ ուրախութեան օրերուն մէջ Ժան չի մոռցաւ Էմմանտ տը Ֆավրէօզը, և օր մը չանցուց առանց անոր վրայ մտածելու։ Ամէն ատեն ինքզինքին կը հարցունէր որ, արդեօք ինչ կ'ընէր ան, կ'աշխատէ՞ր, կը յաջողէ՞ր, ու վերջապէս երջանի՞կ էր. որովհետև կ'զգար որ, ա՛ն ալ իրեն համար նոյն զգացումները ունէր սրտին մէջ, ու իրեն պէս զինքը կը սիրէր։

Ժան չէր խաբեր սակայն։ Սիրող սրտերը իրար չատ ճշդիւ կը ճանչնան, ու իրարու խորհրդաւոր զգացումներուն խիստ գիտակցօրէն կը թափանցեն։

* *

Էմմանտ տը Ֆավրէօզ ևս, իր տղայութեան պաշտելի ընկերուհին չէր մոռցած։

Շատ անգամներ կը մտածէր անոր նկատմամբ և իր հոգիին մէջ անոր նկատմամբ անհաւասարելի գորով մը բոյն դրած էր։

Հեռու մնացած էր անկէ և սակայն հաւատարիմ իր հօրը պէս, որ հեռացած բարեկամներու սէրը ու յարգելու պարտականութիւնը միշտ կը պահէր հոգիին մէջ։ Երիտասարդ ատենը սիրած աղջիկին հեշտին յիշատակը կը պահէր իր ներսիդին և այս գորովի զգացումը ինքնին ճշմարիտ սէրի մը փոխակերպուած էր, երբ տեսած էր որ աղջիկը հասուն տարիքին կը հասնէր։

Էմմանտ Ժան Լարոշը տեսած էր օր մը։

Բոլորեցին չրջանաւարտ եղած տարիին վերջերը, հինգշաբթի օր մըն էր, երբ ինքզինքին ազատ մանրեռօթը տարեկան էր։ Վարժարանի տարեդարձին երբ ընկերներուն հետ Սէն-Միշելի հրապարակէն կ'անցնէր, հանդիպած էր անոր։

Ժան հօրը հետ էր. տասնրվեց տարեկան էր այն ատեն. ճիշդ ա՛ն տարիքը՝ ուր աղջիկ մը կը փայլի իր բոլոր առուգութիւնովը։

Չէ՛ր նշմարած զինքը, ու նոյնիսկ վաթսուն դպրոցականներու խժալուր աղմուկը չէր գրաւած անոր ուշադրութիւնը։ Սակայն Էմմանտ տեսած էր զայն, ու հեշտին սարսուռ մը զգացած էր բոլոր զգայարանքներուն մէջ։

Ժանին բոլորովին հասուն ու առոյգ տարիքին պատկերն էր որ պահած էր Էմմանտ իր սրտին մէջ։ Կը սիրէր զայն և այս սէրը նորանոր ուժեր և տարօրինակ որոշումներ ներշնչած էր հէգ երիտասարդին, երբ տեսած էր իր հօրը վիճակը, ու հասկցած որ աշխատութի՛ւնն էր որ այդ անցեալ վիճակը պիտ նորոգէր։

Այսօ՛ր իակ, դեռ յոյսը կ'օգնէր իրեն, և այն խստումը, որ ըրած էր հօրը մահուան անկողինին քով, ուժ կուտար իրեն. որովհետև աշխատութիւնով մինակ նուիրական պարտքերը չէր որ պիտի վարեր, այլ պիտի կրնար ալ մինչև Ժանին վիճակը բարձրանալ, որով անոր մտենալ այլ եւս։

* *

Էմմանտ, Պ. տը Ֆավրէօզին մեռնելուն երրորդ օրը իակ որոշեր էր էն առաջ Պ. Լարոշին ունեցած պարտքերնին վճարել։

Երկու անգղիական նշանաւոր տուներու, իր հօր ցաւալի գոյժը և հաշիւները իր անունին փոխանցուիլը գրելէն ետքը որոշումը յայտնեց Լիւսիէնին։

Եղբայրը հաւանեցաւ ու խոստացաւ միասին աշխատիլ ատոր համար։ Ամենքն թաքուն կերպով ստացած գումարին հաղար ֆր.ը մնացած էր դեռ։

Լիւսիէն, այդ ապարանքը ձգելու առաջարկը քիչ մը ցաւելով ընդունեց. դրացիներուն դաղափարին փոխելին կը վիրաւորէր իր հպարտութիւնը։

—Գործերը չափազանց գէշ են զացած մեր հօրը առ տժգանելի հիւանդութիւնով տառապած ատենը, ըսաւ Էմմանտ. բայց մենք կրնանք աշխատութիւնով բարւոքել ատոնք, և առնակ վիճակի մը հասցնել ուր կարենանք պէտք եղածէն աւելի հանգիստ ապրիլ։ Մինակ քիչ մը չափազանց նեղութիւն պիտի քաշենք Բարիզի մէջ յաջողելու համար ծովային ընկերութիւններու հետ է մեր գործը, և կարծեմ չատ աղէկ պիտի ըլլայ եթէ ծովեզերք քաղաքի մը մէջ հաստատենք մեր բնակութիւնը։

—Այո՛, պատասխանեց Լիւսիէն, կրնա՞նք ձգել ա՛ռ տունը։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՆԿՐՈՒԱԶ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՔԷՍԹ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմաններն՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով։ = ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու և կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով. որպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան, և ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'արժէ ուրեմն այլևս ապահովագրուելէ առաջ՝ անգամ մը Ընկերութեանս պայմաններն աչքէ անցընել։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՈԼԻՍ ՊԱՌՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ — ՈՐԴԻՒՔ Ն. ՊԱՌՆԱԹԱՆԻ

Ընկերութեանս դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Ալմանիա ամէլէթի թէպասաբնտան Մ. Օկիւսթ կրապլն Պէյօղլունտա, Ճատտէի Քէպիրտէ 280 նումէրօլու մաղազատա մուգիմ ֆոթօկրաֆէտ կըրէկուար Տէր Արսէն էֆ. զիմմէթինտէ պիրինճի Մահքէմէի Թիճարէթ իլմըյլա զայր էզ իսթիֆա գուսուր ալաճաղընըն Թէալիհէսի իչուն, պունտան ագտէմ թահրը հաճզէ ալաբրբլմըշ օլան այնէ, գօնսոլ, եազբանէ, գանէգա, գօլթուգ, սանտալիա, սապա վէ սամա սաաթ կիպի 23 բարչա էչեայի պէյթիյէ իշլու իլլուլը բուսմինն 2Կինճի սալը կիւնի սաաթ 4—6 եա գատար մէղքիւր մաղազատա, մէմուրը միվաճճէհէսինտէ պիլ միգաբեէաէ սաթրլաճաղընտան, իչթիրասընա թալիպ օլանլարընն վէ տանա զիեասէ մալիումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին եէվմ վէ վագթը մէղքիւրաէ, մէղքիւր մաղազա բէչկեարընտա հազը պուլունմալարը Մահքէմէի Թիճարէթ Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունուր

18 Իյլուլ 318

ՔԱԼԱՆԴԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Սոյն երկսեռ (դէսէ) ցերեկեայ և գիշերօթիկ երկրորդական վարժարանն կը թեւակոխէ իր երեքտասաներորդ տարեշրջանն։ Բացի Հայ. Թուրք. Ֆրանս. և Գերման. լեզուներէն, կ'ուսանուին նաեւ բոլոր այն ուսմունքն եւ գիտութիւններն որք միանգամ ընդունուած են գերման. իրական վարժարանաց(էրսատզ)մէջ։ Բաց յայսցանէ կ'ուսուցուին նոյնպէս մանկավարժական գիտութիւնք, մեսաքսէ ասղնեգործ գորգաշինութիւն եւն.։

Գիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 20 օսմ. ոսկի, երկու հարազատ եղբարց համար տասնեւութական (18) ոսկի։

փափագողք թող բարեհաճին դիմել առ անօրէնութիւն նոյն վարժարանին ի Պրուսա։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Գ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆՑ

Պրուսա, 10 Մեպտ. 1902

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհաբարի

Տարրական ընթացք 2 ղրուշ
Մէջին և բարձրագոյն ընթացք 4 »

Ներկայ դպրոցական չրջանին առթիւ, Պատ. ուսուցիչներու ուշադրութեան կը յանձնարարենք լրագրոյս աշխատակից Բ. Մ. Պօղոսեանի (Մ—Կ) սոյն երկու քերականութիւնները, որք իրենց տեսակին մէջ լաւագոյններն են։ Դպրոցներու համար գոհացուցիչ զեղչ։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՏԷՐԵԱՆ

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻԾ ՐՈՊԷՐ ՎԷ ՃԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապիյէ ճաստէսինտէ Թօմսօն խանընտա

Տաճանըգլը, պիւիմի վէ զէրաֆէթիյէ մասրուֆ օլան արսլան վէ թէրազիի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալօշլարըմըզ պու սէնէ տահա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթտէ իմալ իտիլմիշ տիր։ Թօրտան սաթուն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանճըլար էսկի Զապիյէ ճաստէսինտէ Թօմսօն խանընտա քեանին մէրքէզ տէբօմզը կէլուպ միւպայաա իյլէտիքլէրինտէ հէմ քէնարլէրինի վէ հէմ տէ միւշթէրիլէրինի մէմնուն իթմիշ օլաճագլար տիր։ Բէրաբէնտէ սուրէթիյէ միւպայաա իտէճէք օլան էհալիի միհրէրէմէ՝ պալէաէքի մարգա իլէ մէնգուշ օլան պիրինճի նէվ խալիս Ինկիլիզ լասթիք գալօշլարտան իշթիրա էյլէտիքլէրինտէ, հէր վէճհլէ մէմնուն վէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը թէէմին օլունուր. լասթիք գալօշլարըմըզ՝ ումումի լասթիք գալօշ սաթան տիւքքեանճըլարտա պուլունուր։

Ումումի մէմալիքը շարգիյէ ագենքէսի — ԿԷՏՐՕԼ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ

Տ-ԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐԱՆԱՑ

Կ. Պոլիս, Զաքմաքչիլար եօղուշ, Մեծ Նոր խանի մէջ, վարի յարկ, Թիւ 47։

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարուներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քողք, ձեռնոց, անտուկ, արծաթապատ ափէ և մկրատս թեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և շատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ՝ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐի ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ ցարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐի ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներու մէջ 400է աւելի չքաղքամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐի

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻ, ՇՈՒՆԱՍՏԱՆի ԱՐՔԱՅԻ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի Լիսէին դիմաց։ Գալաթա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանաճիւղք գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՂՄԷԵԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ

ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսպոզսիսնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյուք միւքեաֆաթա նայլ օլմուշ տիր։

Եալնըզ Ամերիքա 12,000 ֆրանքէն պաշա 9,000 մարկոյ վար տըր։

1901

Իյթէ եէնի պիր սարբա տուխում էյլէտիք։ Միրուր իսէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէլմիշ, պիւնէն ալէյ վուգուաթը թարիխիեէ սըրասընա գայա օլունմուշ տըր։ պու տէվրին թէրազբյեաթը՝ ալէյ ումումի չաեանը հայրէթ պիր տէրէէեէտ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիչմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր թէթրազգը տէեի՛լ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ թրբրան մաքինասընը՝ խաճաբնատա պէրու պու անէ տէկին սանսաթը մուհիմմէի մէզպուրէտէ կէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք տուհեանընն հէր պիր թարաֆընատ էն միհիմմ պիր մէվգը թումմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումմանիսը օլուպ, իմալ էյլէտիեի մաքինալարը սաթուն ալանլարընն հատատ ու հիսապը եօգ տըր։

Իսթէէնլէրէ գաթալգ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզգիւր տէֆթէրտէ պիչմէէ մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմէթ իթմէ «Իտիալ Տիրինկ» նամ թրբրան
» » » օրագ պիչմէ » » » թրմրգ

կիպի միւթէէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզէն բէսմէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասրը վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմըզատան թարիֆ իտիլմիշ տիր։

Պու մաքինալարըն եէկեանէ տէբօղիթօսը՝ Տէրսէատէթտէ կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ ը մաղազալարտա, Մ. Սիմոնէյ Նովէլ վէ գումբանիասը տըր։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ HERDJAI

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՇԱՐԷԼԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ

Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ-Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաթաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻԹԵԷՆ ՕՍՄԱՆԻԹԵԷՆԷՆ ԵՐԳԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԻԹՐԷԼԷՆՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

Մէկէնէյէ բահիսլը Օսմանլը միւրէքքէպլերի վէ սաիրէ մուխթէրիի կիրիսի Արմէտ Շեվգը պէյ թարաֆընատան պու տէֆա իսթիրա իտիլէն «ֆիլիրէ» ալէթի վասրիթասը իլէ, ուսուլը ֆէնենիսի տաիրէսինտէ երգանմրը վէ սիւլիւմիշ վէ միտէեի իխալալ իտէնէք հէրնէվի մէվատտը էճնէպիսինտէ ալն արի վէ պէրի գէլենմը, խալիս վէ նէֆիս զէյթունեաղլարը մէվգը ֆիրուխթա վազ օլունմուշ տըր։

Պունուն խալիաֆընը ֆէնենն իսպանիտէնէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընատան 50 օսմանլը լիրասը վէրիլէճէկեի սաիսի թէահհիւատ օլունուր։ Իչպու եաղլարընն նէտիջասընտա պէրու սաիսի ալանլարընն հատատ ու հիսապը եօգ տըր։

Եաղ իսկէլէսինոզ 29 նիսանիրոլու Նիգօլաքի Բաբատօրալօնը մաղազասընա միւրաճաաթ պուլունմուշ իլան օլունուր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹԷՄԱՄԸ ԻԼԷ ԱՆԶ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտէ։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպուլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Ալլահվէրտի խանընտա վէ Պէյօղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ 333 Ն՝ ը տաիրէսինտէ

Մէզքիւր իտարէխանէլէրտէ պիչմիշ մուամլէթը սարրաֆիյէ իտարա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտէք ճարէնին ազլըզը իլէ հէր տիւրլու բրգապէթլէրէ թէֆէվվիւգ իտէնէք տարէրտէ խուսուսի գատա տարիֆ մէվճուտ տըր։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի պանգալ Գէյ Օզլու չիպէսինտէ պանգալ իտամմէլէսի օլտուղունու միւպէրի էյ բրագը հարզ օլանլարա մախսուս տարիֆ օլմուշտար մէվճուտ տըր։

Սթանպոլ չիպէսի՝ էմթէա իւլէրինտէ բարա իգրալ վէ Սիրքէճիտանի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ տուրէրինտէ իլէ իմթէա գալալ իտէր։